

TEMA: KRAFTPOLITIKK

■ ■ Dei siste ti åra har det skjedd ein marknadsliberalistisk revolusjon, ikkje minst innafor kraftsektoren. Kraftprisane til industrien er blitt marknadsbaserte, og offentlege kraftselskap er blitt omdanna til AS.

■ ■ Terje Kollbotn frå Odda RV gjer greie for utviklinga og legg fram sitt syn på korleis RV kan møte denne utfordringa. Geir Henning Presterudstuen går inn på kampen om Totenkraft.

■ ■ Samstundes held Opprør fram med presentasjonen av «marxistar etter Marx», og denne gongen er turen nådd til Alexandra Kollontaj: Om kjærleik og revolusjon!

SIDE 8-9

SIDE 7

Opprør

Medlemsblad for Raud Valallianse

NR 1 2000

Dette nummer:

Arbeidarar

Iranarar i Noreg

Statsbudsjett

Kraftpolitikk

Alexandra Kollontaj

Burgerproletarar

Hvordan begrave det kapitalistiske fortidsmonstret?

Ved inngangen til et nytt århundre fremstår kapitalismen som mer grådig og altomfattende enn noen gang. Men WTO-toppmøtet i Seattle viste også at dersom motkreftene organiserer seg kan de stikke kjepper i hjulet og på sikt sette en annen dagsorden.

For RV begynner dette arbeidet i Norge, og til våren arrangerer vi en landsomfattende konferanse om fagbevegelsens strategier mot den globale kapitalismen. Vi skal også gjøre mye annet i år 2000: Nytt prinsippprogram og styrking av RV-organisasjonen.

<http://www.rv.no> – den revolusjonære heimesida for deg!

Returadresse:
Rød Valgallianse

C-BLAD

11720
Gudmund Dalsbø
Dramsvn. 1

9009 TROMSØ

Arbeidarpartiet RV?

– Vi er det partiet som tek arbeidarklassen sine problem og arbeidsmetoder på alvor, og vi er dei einaste som aktivt jobbar for å organisera det nye burgarproletariatet, seier reinhaldsarbeidar og permittert RV-leiar, Aslak Sira Myhre.

Av Pål Hellesnes

Det tyder ikkje at vi er perfekte i dag, langt i fra, men vi har det som eit viktig mål å vera eit parti av og for arbeidarar, og vi jobbar aktivt for at arbeidarar skal dominera i partiet, fortsetter Myhre.

RV sitt prinsippprogram slår fast at partiet «henter inspirasjon og metode fra arbeiderbevegelsen og den marxistiske bevegelsen sin historie», og at «arbeidarklassens organisering og kamp gjennom fagforeninger er den viktigste formen for folkelig organisering og kamp.» Men spørsmålet er om dette automatisk gjer at RV kan kallast eit arbeidarparti?

TODELT SPØRSMÅL

Aslak Sira Myhre seier at det å vera eit arbeidarparti både handlar om politikk og medlemmar.

– På den eine sida ville kanhende 20 professorar og direktørar kunne laga ein OK arbeidarpolitikk om dei freista, men det ville ikkje ha gjort dei til eit «arbeidarparti», og det er vel tvilsamt om politikken ville ha haldt seg over tid. På den andre sida kan du ha masse arbeidarmedlemmar utan å vera eit arbeidarparti, sjå berre på Frp. Dei har masse arbeidarar både som medlemmar, og som røystar på dei, men politikken deira er dønn kapitalistisk.

Men er arbeidarmedlemmar og bra politikk alt?

– Nei, det er naudsynt å jobba kontinuerleg med det, og det gjer RV. Ta DNA som døme, i sin tid var dei eit verkeleg arbeidarparti, men i dag er det langt mellom arbeidarane i topposisjonane. Vonleg går RV den andre vegen, mot fleire arbeidarar i leiinga.

Myhre påpeikar at RV truleg er det einaste partiet i Noreg der leiaren etter 3 år på partikontoret skal ta seg eit år med sementlemping og golvvasking.

BURGARPROLETARIET

RV har vore med på å innføra eit nytt omgrep, burgarproletariatet. Dette er ei gruppe som jobbar i varehandel, restaurantbransje osv, og dei har ein laus tilknytting til arbeidsmarknaden. Ofte dreier det seg om studentar eller annan ungdom. RV er, i følge Myhre, det einaste partiet som har teke denne grupperinga på alvor.

– Fagrørsla har teke lett på dette spørsmålet, dei trur at denne gruppa er ein slags «sumarjobb+», og at dei raskt vil vera ute av arbeidsmarknaden. Men røynslene frå andre europeiske land syner at dette er eit permanent og veksande skikt. Desse folka jobbar RV for å organisera.

Flertallet i LO er i dag kvinner. Korleis står det til med RV sin klasseinnretting – i teori og i praksis?

Klassemedviten ungdom?

På Raud Ungdom sin sumarleir i år var det ordskifte både om arbeidarklassen og om jobbing i fagrørsla. Jakob Skjelberg, AU-medlem i RU og sumarleiransvarleg saman med Anne Guro Fiskvold, seier at RU meiner det er viktig å ta opp diskusjonen om klasseanalyse att.

– For ein revolusjonær rørsle er det viktig å ha ein oppdatert, moderne analyse av klassane i det norske samfunnet og internasjonalt. I dag fins det for mykje mytar og kunnskapsløyse om kva arbeidarklassen er. Raud Ungdom har interessekamp som hovudprioritering,

og driv mykje med kamp for ein betre skule og for fritidstilbod for ungdom. Men interessekampen for ungdom i arbeid har kome for kort, i følge Skjelberg.

– Kommersiell tankegang er vanleg blant ungdom, det florerer med illusjonar om å koma seg opp og fram. Dette er ein av grunnane til at studentar på mange måter er eit trugsmål mot fagorganiserte, dei finn seg i dårlege arbeidsvilkår, og organiserar seg sjeldan. DEI skal jo ikkje verta arbeidarar. Trur dei, i alle høve.

RU meiner at klassemedvitit blant

norsk ungdom er særst lågt. Jakob Skjelberg meiner at det er vanskeleg å svara eintydig på om RU er ein arbeidarorganisasjon.

– Vi har heilt klårt mange medlemmar med arbeidarbakgrunn, men det i seg sjølv er ikkje nok. Vi meiner det er viktig å fokusera på fagleg arbeid, ikkje berre å kartlegga klassebakgrunnen til medlemmane, seier Skjelberg. Han seier at han ikkje er redd for at RU skal oversvømmast av akademikarar.

– Men det er viktig at vi prioriterer å nå ut til ungdom i arbeid, ikkje berre dei som går på skule eller studerar.

Ein raud burgarproletar

Kioskkjeden 7-11, som har mange storkioskar i Oslo og andre stader, har berre ein fagorganisert arbeidar. Og jau, han er RVar. Leif E. Helland er frå Stavanger, jobbar no på 7-11 i Oslo, og har organisert seg i Handel og Kontor.

– Det at RV er merksam på problema knytta til det såkalla burgarproletariatet er bra, men framleis gjenstår det mykje, både av ideologisk og organisatorisk arbeid. Helland er kritisk til LO sin haldning til denne gruppa. –LO ser ut til å ha forskansa seg, dei er nøgd med dei folka dei har som medlemmar no, og ser ikkje kor viktig det er å legga ein strategi for å koma inn i desse gruppene.

Kva for konsekvensar trur du det kan få?

– I og med at det er utnyttinga av studentane i Noreg sin arbeidskraft som er hovudgrunnlaget for burgarproletariatet gjer LO si line at fleirtalet av studentane i Noreg manglar organisasjonsrøynsle og -kultur. I tillegg er det slik at handel, og servicenæringane veks, medan tradisjonell industri vert mindre. Då er det ein taparline å ikkje laga planar for organiseringa av arbeidarane i ein viktig del av denne sektoren. Mange av dei selskapa det dreiar seg om i denne sektoren opererer etter det såkalla franchise-prinsippet, som vil si at kvar einskild butikk eller restaurant i prinsippet er ein sjølvstendig

bedrift. Dette, kombinert med særst sterk gjennomtrekk i arbeidskraft, gjer at organisasjonsmåtane fagrørsla har i dag ikkje strekk til. Til dømes hadde 7-11 i heile Oslo i fjor 350 tilsette, men heile 700 tilsetingar. Det tyder at i snitt vert folk i jobben berre fi år.

– Det har vore særst vanskeleg å nå gjennom i fagrørsla med at det trengs nytenking om organisasjonsstrategiar, seier Helland. – I tillegg opplever mange av arbeidarane at det gjev fri-dom å ha personlege forhandlingar om løn og arbeidstilhøve. Dei ser ikkje systemet som heilskap, berre korleis det er for dei sjølv. Vi pratar jo her om studentar, som overhovudet ikkje ser på seg sjølv som arbeidarar.

Smått og godt i RV

To epostlister

Etter debatt og erfaringer med at alle som er med på rv-lista, ikke vil ha alle debattinnlegg tilsendt, blir det nå også opprettet en informasjonskanal. Her vil pressemeldinger, vedtak og uttalelser fra partiledelsen, fylkes- og lokallag legges ut. Til informasjon. De som vil diskutere meldingene, må holde seg til den opprinnelige rv-lista. De som vil være med på informasjonskanalen, melder til finnolav@newmedia.no.

Klassekampen

Klassekampen hadde en kampanje før jul, der det ble solgt aksjer og det var anledning til å gi bort julegaveabonnement. RVs arbeidutvalg støttet kampanjen, og oppfordret samtidig Klassekampen til å jobbe for bredde blandt aksjonærene ved blant annet å henvende seg til hele SV.

For jernbane

RV har tilsluttet seg Landsutvalget for jernbane. LFJ er organisasjonen for fremme av jernbane som transportmiddel i Norge stiftet 1973. LFJ utgir bladet «For Jernbane» som utkommer 4 ganger pr. år. LFJ arrangerer også møter blant annet med NSB. Medlemskap er åpent for alle jernbaneinteresserte og koster kr. 70,- pr. år for enkeltmedlemmer og 125 for organisasjoner. Adresse: postboks 154, 1430 Ås.

Årsmøte

Organisasjonskontoret minner om vedtektenes bestemmelse om at årsmøte skal være avviklet innen 15. februar. Partiledelsen tar gjerne i mot invitasjoner og vil dekke opp så godt vi kan.

Industripolitikk

I et leserinnlegg i Klassekampen før jul påpekte Einar Risa, klubbleder Rosenberg Verft i Stavanger, RV sin manglende industripolitikk. Vi er alle enige i det – inkludert landsstyret. Derfor er det satt ned et utvalg som skal legge fram til debatt et «manifest» om industri, energi og miljøpolitikk for RV. Utvalget ledes av Terje Kollbotn og blant annet Aslak Sira Myhre skal delta i arbeidet. Utvalget skal settes sammen av folk fra Rogaland/Hordaland.

Lyst til å skrive eller bidra med ideer? Opprør trenger skribenter, oversettere, innspill og alt mulig!

Kontakt: oppror@rv.no

Rått løp mot velferden i kommune-Norge

Skolekutt, økt pris på barnehage/SFO, dyrere helsetjenester og kutt i fritidstilbud, privatisering og salg av arvesølv.

Samtidig vokser den norske stat sin formue.

Finn Olav Rolijordet,
partisekretær i RV

Lærere i maratonaksjon over hele landet. Ungdom i tog for fritidsklubber og skolen. Foreldre i tog mot økte barnehagepriser. Dette er stikkord for hva som skjer over hele landet.

Kampen om velferdsgodene pågår for fullt – og arbeiderklassen taper. Tiden etter at statsbudsjettet ble lagt fram har vist at også dette budsjettet er et alvorlig angrep på velferdsgodene rundt omkring i kommunene.

RV har laget et statsbudsjettefte der vi ser på hva som egentlig er foreslått og hva som egentlig foregår i norsk økonomi.

Hovedartikkelen i det heftet er bearbeidet til Opprør, slik at alle medlemmer i RV kan få del i den kunnskapen om statens rikdom vi legger fram. Men vi skal også reise kampen lokalt.

NOK ER NOK

Det er ingen grunn til å akseptere det som nå skjer rundt omkring. Ingen økonomisk grunn. For det finnes selvsagt en rekke andre grunner til å gå inn i rollen som ansvarlig kommunepolitiker og kutte ned på tilbudet til kommunens innbyggere.

Tilhengerne av markedsliberalismen, tilhengerne av kapitalismen og den sterkeste rett vil utfolde sin kreativitet. Det reises forslag om konkurranseutsetting, på hva kommunen kan selge ut av eiendeler i kraftselskap, åpen privatisering av omsorgstjenester. Alle tilbud som ikke er lovpålagt kan kommunene kvitte seg med. For oss andre handler det igjen om å reise den politiske kampen. Det handler om å gå på nok en gang med resolusjonsforslag i fagforeninga, å få lærerne ut på gata i kampen mot undergravingen

av enhetsskolen, å få medlemmene i reumatikerforeningen til å protestere på at kommunen legger ned tilbudet om ekstra varmt vann i svømmehallen en dag i uka.

VIKTIGE KRAV

RV har diskutert en rekke krav som kan reises i denne kampen. Partiet fremmer disse:

- Kommunene må beholde et skatteøre på 13.5 prosent (1993-nivå)
- Minst 5 prosent av statens formue på 500 milliarder blir overført og fordelt til kommunene
- 10 prosent av oljefondet blir brukt til å sanere kommunal gjeld
- Ingen privatisering av kommunale tjenester
- RV skal jobbe for kontakt mellom de kommunene som rammes hardest av nedskjæringer
- RV vil jobbe for et i størst mulig grad landsdekkende opprør mot sta-

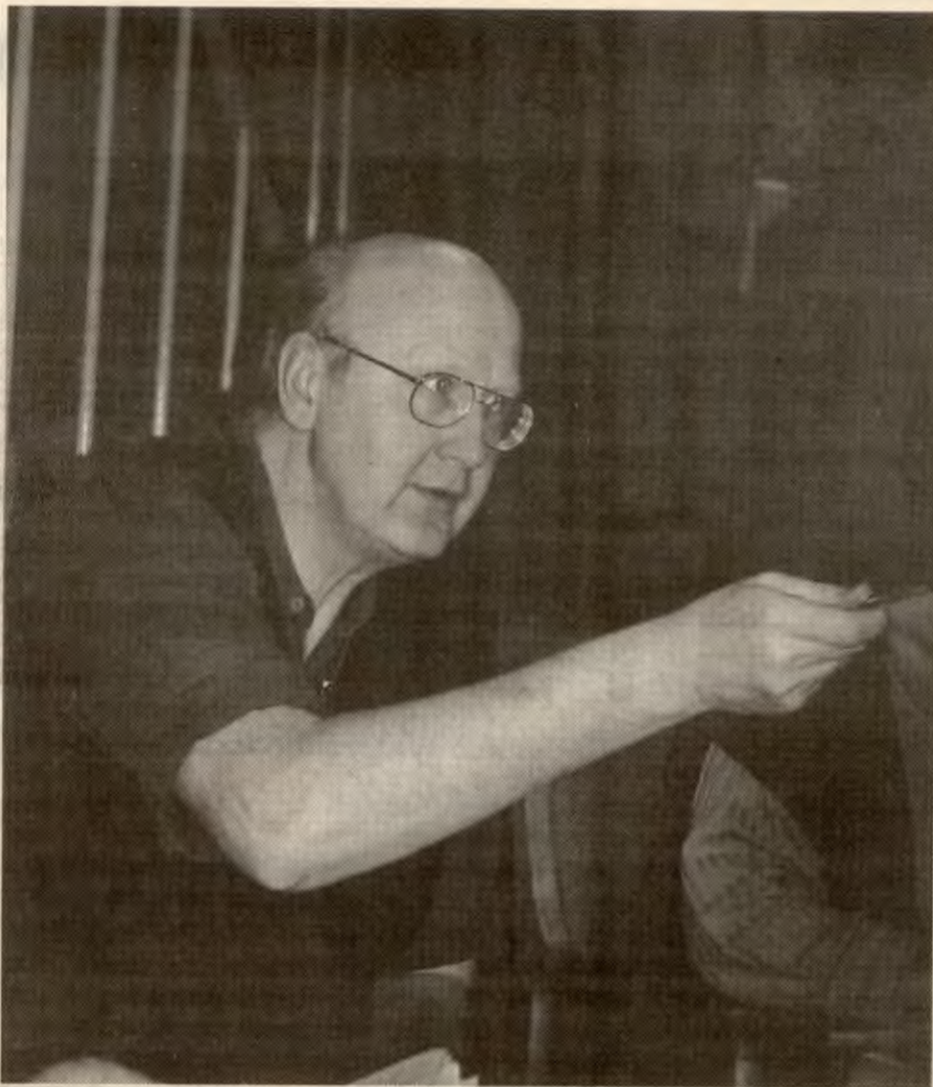
tens rammer.

- Noen steder vil også kravet om skattenekt reises
- RV skal markere seg politisk med antikapitalisme og sosialisme-agitasjon

Som arbeidsmetoder vil vi bruke:

- Felles aksjonsdager for RV-lag landet rundt
- Løpeseddel med plass for lokal argumentasjon (er ferdig og heter «Ja, de penga...»)
- Hefte med artikler om statsbudsjettet (er ferdig og heter «Ja, de penga...»)
- RVs lokallag tar kontakt med aksjonen «For velferdsstaten». Det må drøftes hvordan vi kan få aktivisert aksjonen «For velferdsstaten» flest mulig steder rundt omkring i landet dersom den ikke allerede er igangsatt av de 6 LO-forbundene som har startet aksjonen.

**meld deg på RVs nettlister:
finnolav@newmedia.no**

Tidlig valgkamp

På oppsummeringsmøtet etter siste stortingsvalg konkluderte Hordaland RV at de hadde startet valgkampen for sent. Knappe 2.000 stemmer skilte Torstein Dale fra en stol i stortingssalen.

Else-Merete Thyness

Ved dette stortingsvalget vil de ikke gjøre samme feilen. Derfor har de allerede startet valgkampen for å få Torstein Dahle inn på tinget.

– Jeg både gleder og gruer meg, sier Dahle. – Valgkamp er slitsomt, men RV

har mye å fare med og får god respons blant folk.

I november hadde Hordaland RV fylkeskonferanse. Her planla de strategien.

– Vi har lagt opp et langsiktig løp, hvor vi rustet oss både politisk og organisatorisk, forklarer Terje Kollbotn, kommunerepresentant for RV i Odda kommune.

I marsjen mot Stortinget er det et par viktige etapper. Den første er fylkesårs-møtet i Hordaland RV i mars. Da skal det settes ned en programkomité. Den skal utvikle et valgprogram som skal knyttes til sosialisme-debatten i RV.

Den andre etappen er nominasjonsmøtet høsten 2001. Her skal i hvert fall de ti første kandidatene på stortingslista i Hordaland nomineres.

– Vi har mange gode kandidater til de første plassene. Vi legger vekt på å være et team. Det er ikke bare snakk om å få Torstein Dahle, men Hordaland RV som

en sterk allsidig politisk sammensatt gruppe, inn på tinget, sier Kollbotn.

Han forteller at en viktig del av valgkampen er å bygge opp lag og kontakter i alle de 34 kommunene i Hordaland

– Vi har allerede opprettet tre nye lag på Stord, Meland og Osterøy.

Og han er godt fornøyd med den tidlige oppstarten. – Nå legger vi et godt grunnlag for en langspurt i år 2001, sier han.

Hva forteller kommunevalget i høst om RVs mandatsjanser ved neste stortingsvalg?

– Valgresultatet i høst lå ca 2500 tusen stemmer over valgresultatet i 1995. Det vil si at med omtrent den samme valgdeltagelsen ville Torstein vært inne. Det burde punktere alle påstander om at å stemme på RV er å kaste vekk en stemme, svarer Kollbotn.

FOLK BLIR SYSTEMATISK LURT

Førsteplassen på Hordalands stortingsliste er altså klar. Øverst finner vi Torstein Dahle, akkurat som forrige gang.

– Jeg er optimistisk, og tror vi klarer det denne gangen, sier Dahle.

Hva blir de viktigste kampsakene dine?

– Vi har ikke diskutert valgprogrammet ennå, men det er klart at jeg er på hjemmebane når det gjelder økonomi, svarer han.

Han mener RV blant annet må sloss for å sette et skarpt søkelys på statens politikk overfor kommuner og fylkeskommuner.

– Folks behov blir stadig dårligere iverrett. Noe som igjen fører til et privatiseringspress.

Som ved forrige valg vil Torstein Dahle gjerne framstå som den lille gutten i eventyret om keiserens nye klær.

– Folk blir systematisk lurt til å tro at vi ikke kan bruke verdiene våre til å løse de problemene vi har, men selvsagt er det mulig. Hvorfor kan vi ikke innføre sekstimersdagen når vi lever i et samfunn med så høy effektivitet? Hvorfor kan ikke arbeidsoppgavene innrettes etter folk, i stedet for at stadig flere vippes ut av arbeidsmarkedet? Hvorfor lever vi en verden hvor milliarder av mennesker lever i ytterste fattigdom og nød? Når skal vi begynne å ta miljøtruslene på alvor? Noen må peke på hva som skjer.

Dahle mener at behovet for en helt ny type samfunn er påtrengende, både i Norge og resten av verden.

– Vi må ta ansvar her til lands, og bygge opp et kontaktnett med folk som gjør det i andre land. Det er mange trinn i denne kampen. Å gå til valg er ett av dem, avslutter Torstein Dahle.

Programpakke

RV tilbyr nå en foreløpig programpakke, med et variert utvalg av hefter og innspill til programdebatten. Alle partilag får tilsendt en gratis prøvepakke, men må selv betale for flere eksemplarer. Prisen er kr. 65 inkludert porto. Ved kjøp av flere enn tre pakker, blir prisen redusert til kr. 55.

I første omgang inneholder pakken RUs nye studiehefte om sosialisme ("En sosialisme for vår framtid"), AKPs programhefte fra november 1999 og det nyeste heftet fra ML-gruppa Revolusjon ("Om folkestyre og proletariatets diktatur"). Deretter vil pakken enten bli supplert eller sendes ut med en ny sammensetning.

RU-heftet er det mest almenne, i form av en grundig introduksjon til ulike sosialismesyn med spesiell vekt på demokrati-spørsmålet og kritikk av erfaringene i de ulike østblokklandene. På det kommende RU-landsmøtet før sommeren skal organisasjonen vedta en egen sosialisme-resolusjon, og studieheftet er bare ett av flere.

AKP-heftet tar utgangspunkt i AKPs eget program, og oppsummerer arbeidet frem til nå. Det inneholder også artikler om klasseutviklingen i Norge og om "gubbe-marxisme og likestillingsfeminisme".

Heftet fra Revolusjon er et direkte innspill til partidebatten i RV, der gruppen er organisert som en fraksjon. I heftet advarer de mot det de ser som en omdanning av RV til et anti-kommunistisk parti av SF-typen, blant annet drevet frem av trostkister i RV og tilhengere av såkalt "post (ml)"-tenkning. Heftet legger også frem flere artikler av blant andre Marx, Lenin og Enver Hoxha om synet på staten og sosialismen.

BF

Bestill pakken fra RV-kontoret, tlf. 22 98 90 50 / 52. Sendes til lagene i januar.

Faglig konferanse til våren

Helgen 31. mars til 2. april arrangerer RV en landsomfattende konferanse mot den globale kapitalismen. Sett kryss i kalenderen med en gang, og ta med deg venner og kolleger. Her er et foreløpig program.

FREDAG 31. MARS: IT-REVOLUSJONEN OG ARBEIDSLIVET

Stikkord: Ny teknologi som frigjør eller som svøpe?

LØRDAG 1. APRIL: NYE UTVIKLINGSTREKK VED KAPITALISMEN

Stikkord: WTO, oppkjøp og fusjoner, omfattende offensiv fra kapitalen, privatiseringsbølge i de fleste land.

Globaliseringens problemer sett fra fagbevegelsen både i Nord og i Sør.

Innledere: Tore Linné Eriksen (forsker), Helge Christie (småbruker).

INTERNASJONAL FAGLIG KAMP

Stikkord: Kamp for nasjonale rammevilkår

eller internasjonal klassekamp og solidaritet? Hva er vårt syn på internasjonale tariffavtaler? Hva betyr utviklinga av EUs indre marked mot en union med felles mynt? Erfaringer med og strategier for internasjonal faglig kamp. Erfaringer fra offentlig og privat sektor.

Innledere: Asbjørn Wahl (leder Aksjon for Velferdsstaten), Per Østvold (leder NTF) + kommentarer fra panel.

SØNDAG 2. APRIL: NYE UTVIKLINGSTREKK VED KAPITALISMEN

Fra produksjon og industri til varehandel og service: Trengs ei ny klasseanalyse? Innvandrere i arbeidslivet. Opprør i offentlig sektor, kampen for velferdsstaten.

«Burgerproletariatet»; hvor og hvordan organisere denne gruppa? Erfaringer med kamp for organisering i denne sektoren.

Innledere: Claus Jervell (HRAF) og Carlos Orieta (RVs innvandrerrutvalg m.m.).

Panel: Maren Rismyhr (Lærerlaget), Unni Hembre (sykepleierne), Arne Rolijordet (NNN).

Sted: Stratos, Folketeaterbygningen, Youngstorget, Oslo.

Dato: 31. mars - 2. april

Arrangør: RV, i samarbeid med folkeopplysningsforbundet

Skotske sosialistar

Den 6. mai 1999 røysta meir enn 100.000 veljarar på Scottish Socialist Party (SSP) ved valet til det nyoppretta skotske parlamentet. Ved EU-valet den 10. juni blei SSP-prosenten dobla, og i november passerte medlemstalet over 2.000 – mot berre 400 medlemmar i februar. Med fire prosent i Skottland som heilskap og åtte prosent i Glasgow har SSP på kort tid vorte ein kjempesuksess, etter omdanninga av ein raud venstreallianse til eit nytt samlingsparti i 1998. Stiftarane omfattar mellom andre søsterpartiet til irske Sinn Féin, Scottish Republican Socialist Party, i tillegg til mange tidlegare Labour-medlemmar. På grunn av den gode medfarten ønskjer no fleirtalet i den dominerande SSP-retninga å ta steget fullt ut i partibyginga, ved å slutte å opptre som eit «parti i partiet». Framover skal dei vere «ein tendens/plattform/straumdrag innanfor SSP», retta inn mot partiet sin medlemsmasse: Utadretta verving og eigenmarkering i høve til arbeidarklassen blir best skjøtta av SSP som heilskap, ifølgje det nye strateginotatet.

NY KURS FOR MILITANT/CWI

Framlegget tyder at den skotske CWI-leinga (Committee for a Workers' International) har fjerna seg enda eit steg frå det som tidlegare var kjent som den trotskistiske Militant-tendensen. Før jobba dei innad i det britiske Labour-partiet, heilt fram til dei vart ekskludert på 1980-talet. I dag er gruppa mykje mindre i England, men i Irland har dei hatt stor framgang og blei vald inn i parlamentet i 1997.

Mens den internasjonale CWI-leinga i dag går inn for bygging av sjølvstendige partier på «reint» CWI-grunnlag, har den skotske seksjonen satsa mykje på samlingspartiet SSP og på å utvikle meir varige relasjonar med resten av venstresida. Den skotske CWI-strategien er slik sett noko heilt anna enn den tidlegare lina med å drive «entrisme» i Labour, som i utgangspunktet var fiendtleg innstilt. I SSP er alle medlemmane tvertimot sosialistar (og mange er revolusjonære), sjølv om dei ikkje er einige om alt heile tida. Dette partisynet går klårt fram av notatet:

– I eitkvart levande og dynamisk parti som er i vekst og prega av framgang vil det uungåeleg oppstå ulike straumdrag, som ei spegling av meir eller mindre tolsemnd i ulike seksjonar av arbeidarklassen. Til og med den sentrale leinga i Bolsjevikpartiet splitta seg midt under revolusjonen, på det avgjerande spørsmålet om korleis dei skulle ta makta.

– Vi må innsjå at SSP er eit sosialistisk arbeidarparti, der medlemmane i hovudsak ønskjer eit brot med kapitalismen. Dei fleste nye medlemmar vil ikkje ha ei ferdig utarbeida oppfatning av korleis det er mogleg å oppnå sosialisme.

– Slik sett er det heilt avgjerande å halde fram med ei glødande marxistisk tendens innfor SSP, for å kunne tilby ein råde for ordskifte rundt nøkkelspørsmål, og på same tid arbeide for utbreiinga av marxistisk ideologi og hjelpe partiet med å utvikle eit klårare og sterkare teoretisk fundament.

OPTIMISME

CWI trur det er god grunn til optimisme i framtida. Medrekna det grøne partiet og ein uavhengig liste med radikale sosialdemokratar, har det sidan 1997 skjedd ein 20-dobling av veljarar som står opp om systemkritiske alternativ.

– Det er ikkje nokon overdriving å slå fast at skapinga av SSP har hatt merkbare konsekvensar for medvetet til ein stor del av arbeidarklassen. I ein generelt vanskeleg situasjon for sosialistar og marxistar i heile verda, har det politiske landskapet i Skottland vorte delvist omvandla som følgje av SSP sin intervensjon. SSP har vore med og styrka sjølv-tilliten til titusentals personer som for har sett seg sjølve som sosialistar, men som dei siste 15 åra har mista motet etter fleire alvorlege nederlag for arbeidarklassen i Storbritannia og internasjonalt.

Sjå heimesida: www.scotsocialist.org

BF

MIR – framgang og tilbakeslag

På landsmøtet i februar vedtok RV å støtte en innsamling til El Rebelde, avisa til den revolusjonære organisasjonen MIR i Chile.

Daniel Herrera, Kristiansand RV

Den Revolusjonære Venstre-bevegelse (MIR) ble grunnlagt 15. august 1965. MIR ble stiftet i illegalitet og erklærte seg som et politisk/militært parti, ut fra en forståelse av at kampen for sosialismen ville medføre et blodig svar fra imperialismen.

Prinsipperklæringen slo fast partiets vilje til å kjempe mot kapitalismen og imperialismen. MIR ville slåss for et samfunn uten undertrykking og utbytting. Et parti til å lede arbeidere, bønder og alle fattige til et solidarisk, rettferdig og demokratisk samfunn: Det sosialistiske samfunn.

MIR erklærte seg som et revolusjonært parti, med marxismen som det viktigste teoretiske verktøy for analyse av samfunnet. Men partiet hadde også som mål å være et samlende parti for alle revolusjonære i Chile. Man la stor vekt på særegenhetene til det latinamerikanske samfunnet, og tok med seg erfaringer og teorier fra andre revolusjonære partier på kontinentet. Ikke minst åpnet man dørene for grasrota i den kristne bevegelsen som hadde begynt å organisere seg i små, men voksende sosialistiske grupperinger.

LATIN-AMERIKA REISER SEG

I 60-åra opplever Latin-Amerika en periode med store sosiale spenninger. Den kapitalistiske modellen av-

slører store sprekker. Folkets kamp truer med å velte de fleste regimene på kontinentet. I Chile danner borgerskapet i 1964 en stor allianse, og klarer å få med seg en del av arbeidarklassen på et kriseforlik. Det kristeligdemokratiske partiet som leder alliansen, vinner presidentvalget i 1964. I mellomtida har USA og alle land på kontinentet inngått pakt «alianza para el progreso» (Framskrittspakten). En pakt som USA så som den siste mulighet for å stoppe en arbeiderklasse som var inspirert av seieren i den kubanske revolusjonen. Den nye chilenske regjeringen gjennomfører reformer i tråd med denne pakt.

I 1970 vinner likevel en allianse av venstrepartier presidentvalget i Chile. Unidad Popular ledet av det sosialistiske og det kommunistiske partiet starter en prosess med store reformer som truer den kapitalistiske strukturen i landet. Man nasjonaliserer en stor del av industrien og alle gruveselskaper. Staten overtar ansvaret for alle finansinstitusjoner og utenrikshandelen. Alle eiendommer med over 40 hektar jordbruksareal blir ekspropriert og delt ut til bøndene. MIR blir legalisert.

FORSVARSKOMITEER

Unidad Popular forventet en fredelig prosess. De forventet at borgerskapet ville respektere det sosialistiske flertallet i folket. MIR hadde en annen oppfatning. I partiet hadde man ingen illusjoner om at de herskende kretsene ville respektere folkeflertallet. Selv om MIR ikke var med i Unidad Popular, ga man «kritisk støtte» til regjeringen. Man organiserte fagforeninger, fattigbønder og fattigkvarter til støtte for de sosialistiske reformene.

De siste månedene før kuppet ble

det organisert Arbeidernes Forsvarskomiteer for de sosialistiske reformene. MIR støttet dette aktivt, i ideologisk kamp mot reformister, som trodde høyrekreftene ville respektere en lovlig valgt president. Som videre trodde hæren ville opptre profesjonelt og nøytralt.

I 1973 kom militærkuppet. De væpnede styrkene hadde ikke problemer med å beseire et ubevæpnet folk og innledet en blodig periode med drap, fengsling og tortur. MIR gikk under jorda for å organisere motstandskampen. Uten annen motstand kunne de militære konsentrere seg om å rulle opp den eneste organisasjonen som var forberedt på motstandskamp. Det var vanskelig å finne skjulesteder. Ved hjelp av tortur fikk politiet god oversikt over MIRs organisasjon.

I 1974 ble generalsekretæren drept i kamp. I 1976 var over 90 prosent av MIRs medlemmer drept, forsvunnet eller i fengsel. I ettertid stiller man spørsmål ved at man ikke reddet en del av organisasjonen i eksil før arrestasjonene begynte.

I 1980 begynte partiet å reorganisere seg. I de lange årene med motstandskamp har gamle og nye medlemmer stått sammen med folket i drømmen om et revolusjonært sosialistisk samfunn. I hele landet, i fengslene og i eksil har man fortsatt denne kampen. Man vet at det ikke blir enkelt å bygge opp partiet igjen, men den nye «demokratiske» situasjonen i Chile har gitt MIR bedre arbeidsvilkår. MIR har i dag lokale avdelinger i alle landets regioner, og partiet tar sikte på å gjenvinne sin posisjon som det ledende partiet på den revolusjonære venstresiden.

Støtt innsamlinga! Konto: 0532 5214408; «MIR-innsamling», Boks 418, 4664 Kristiansand

Kollontaj: Revolusjon og kjærleik

Aleksandra Michajlovna Kollontaj markerte seg i samtida som ein kjempande revolusjonær, feminist, anti-leninist og krigsmotstandar. Då ho døydde i 1952 i Moskva var ho saman med Stalin den einaste ovelivande frå sentralkomiteen i bolsjevikpartiet i revolusjonsåret 1917. [...]

ALEKSANDRA M. KOLLONTAJ vart fødd i St. Petersburg i 1872 som barn i ein storborgarleg familie. Ho vart sosialist ut frå overtyding, og slutta seg til marxistane 27 år gammal. Frå då av følgde livet hennar det klassiske mønsteret til ein russisk revolusjonær; eit liv med hemmeleg undergrunnsarbeid, politisk agitasjon, streikeleiing, arrestasjonstrugsmål, eksil og nære kontaktar med den vest-europeiske arbeidarrørsla og den internasjonale kommunistiske rørsla. Ho var nær venn med mellom andre Rosa Luxemburg, Clara Zetkin, Karl Liebknecht og Lenin, og reiste mykje rundt i Europa – spesielt Skandinavia – og i USA. I 1915 gjekk ho over frå mensjevikane til bolsjevikane.

Etter den borgarlege revolusjonen reiste ho tilbake til Russland for første gong på mange år. Ho var ein av partiets mest populære agitatorar, både i fabrikkane og i militære avdelingar. I juli 1917 vart ho arrestert av Kerenskij-regjeringa, og lauslatt først for ein kausjon på 5000 rublar. Som medlem av bolsjevikpartiets sentralkomite utførte ho mange personlege oppdrag for Lenin fram til natta for oktoberrevolusjonen.

Etter revolusjonen vart Kollontaj folkekommissær for sosiale saker, og tilhøyrt den indre krinsen i partiet. Men i 1922 tok den partipolitiske karriera brått slutt, og ho vart sendt politisk «eksil» til Noreg som diplomatisk utsending, seinare som ambassadør. Årsaka til dette brotet ligg i hennar rolle som opposisjonell i partiet – som feminist og anti-leninist.

«OG TIL DEN UNGE mannen av i dag, vil jeg si: Gi litt mer av ditt hjertes varme til den kvinnen du elsker, og når kjærligheten er over, da skal du aldri glemme at hun også er en kamerat. Og til kvinnen: Gi ikke hele ditt hjerte og hele deg selv til kjærlighetens heftighet. Hold noe av ditt hjerte tilbake – slik som mannen bestandig gjør – for andre av livets skjønne mål!» (Kollontaj, 1936)

Aleksandra Kollontaj var verdas første kvinnelege minister og verdas første kvinnelege ambassadør. I motsetning til

Kollontaj i Norge, 1924

Rosa Luxemburg var ho også svært opptatt av kvinnepolitiske spørsmål. Før revolusjonen bygde ho opp kvinnerørsla i Russland, og heile livet skreiv ho mange politiske og skjønnlitterære skrifter om kvinners stilling. I 1915 heldt ho hovudtalen på den første 8. marsmarkeringa i Noreg.

Kollontaj var ein visjonær feminist, og møtte stor motstand for synspunkta sine i partiet, mellom anna hos Lenin. Som minister (folkekommissær) for sosiale saker fekk ho gjennomført lover om fri abort og rett til skilsmisse, rettar som dei russiske kvinnene mista seinare då kommunistpartiets høgaste prioritet vart økonomisk vekst og folketilvekst. Ho gjekk også inn for at staten skulle ha hovudansvaret for barneoppsedinga. Sjølv gjekk ho frå mann og barn då ho slutta seg til sosialistane.

I synet på familiens utvikling byggjer Kollontaj på Engels' teoriar i «Familiens, privateigedommens og statens opphav»; den materialistiske historieoppfatningas klassikar. Hennar innsats er at ho set desse teoriane inn i eit kvinnehistorisk perspektiv. Heile den skjønnlitterære produksjonen hennar er konsentrert om kvinners problem og kvinners tilvere i eit samfunn med store politiske omveltningar. Også i dei mange artiklane, pamflettane og politiske bøkene står kvinnepolitiske spørsmål i sentrum.

Kollontaj fokuserte på forholdet mellom kjønna, kjærleik, seksualitet og foreldrerolla. Ho

meinte at kvinner ikkje kunne leva eit sjølvstendig liv dersom dei knytta seg for sterkt til ein mann. Kvinner måtte halda litt igjen i forhold, slik menn alltid gjer, for å kunna oppnå noko meir enn kjærleik og lidenskap.

Som kvinne kunne ho ikkje tenka seg ein revolusjon som ikkje også innebar ein revolusjon mellom kjønna. Ho såg på kjærleiken som eit avgjerande bindeledd mellom menneske – og dermed som eit organiserande element i klassekampen. Den energien kjærleiken representerte måtte ikkje bindast til små isolerte einingar i samfunnet – den borgarlege kjernefamilien – men frigjerast for å tena til å utvikla proletariatets kollektive solidaritet. Sjølv tok ho konsekvensen av sitt radikale syn på kjærleik og forholdet mellom kvinne og mann, og gjekk frå alle sine menn. Etter Kronstadtopprøret i 1921 vende ho tilbake til landstaden og mannen, berre for å finna han saman med ei anna kvinne. Kollontaj pakka umiddelbart koffertane, og mannen prøvde å ta sitt eige liv – utan å lukkast. Aleksandra forbandt såret og reiste.

I synet på erotikken er Kollontaj kjend for den såkalla «vassglasteorien», der ho hevdar at i framtida ville seksuallivet for kvinna bli like enkelt og problemfritt som å drikka eit glas vatn. Dette gjorde henne lite populær hos mellom andre Lenin, som uttalte til Clara Zetkin at teorien var fullstendig umarxistisk og usosial. «Vel er

det så at tørst må stilles. Men vil et normalt menneske under normale omstendigheter legge seg i rennesteinen og drikke sølvann? Eller av et glass tilsmuset av manges lepper?» Lenin meinte at det i samtida var lagt overdriven vekt på det seksuelle, og at ungdommen «trenger livsglede og livskraft. Sunn sport, turning, svømming, fotturer og kroppssøving av alle slag, mangesidige åndsinteresser» var langt viktigare. Zetkin kommenterer i memoarane sine at ho var forbausa over at Lenin engasjerte seg så mykje i slike spørsmål.

Kollontajs visjonære tenking kjem godt fram i vassglasteorien. Ho såg for seg at erotikken ikkje kom til å spela same rolle i framtida. Framtidas kvinner kom ikkje til å ha så mykje tid til å tenka på kjærleiken, men ville i staden bruka tida til arbeid i samfunnets teneste. Kvinner og menn ville bli kameratar i ei djupare tyding; kameratskapen skulle basera seg på fellesskap, og det seksuelle ville dermed bli meir underordna. Kvinna ville bli meir likegyldig til kven ho gav kroppen sin til: «Der har De framtidens kjærlighet!» [...]

[...] KOLLONTAJ HADDE erfaring frå fagforeiningsarbeid allereie tilbake i 1907, då ho arbeidde i tekstilarbeidarane sitt forbund i St. Petersburg. Ho tilhøyrt den retninga i partiet som var sterkt inspirert av anarkosyndikalistisk teori, og i 1920 var ho med på å danna Arbeidaropposisjonen, ein organisert fraksjon i Bolsjevikpartiet. I 1920-21 diskuterte partiet fagforeiningane si rolle, og denne debatten vart avgjerande også for det interne partidemokratiet. Fram til 1921 var bolsjevikpartiet prega av forholdsvis stor tendens- og fraksjonsfridom og open debatt om prinsipielle spørsmål. Arbeidaropposisjonen trykte sitt fraksjonsmanifest i 250.000 eksemplar til fri utdeling, og debatten mellom dei ulike fløyane gjekk livleg i partiavisa Pravda.

Arbeidaropposisjonen kom samtidig med uro og misnøye i arbeidarklassen. Dei økonomiske problema etter fleire år med borgarkrig og «krigskommunisme» førte til uro både blant folk og internt i partiet. Lenin og Trotskij meinte det var nødvendig med ekstraordinære tiltak rett etter revolusjonen. Dei ville at staten skulle styra fagforbunda, og gjekk inn for ein delvis aksept av marknadsekonomien. Fraksjonen til Kollontaj kritiserte den økonomiske politikken. Dei kravde at arbeidarklassen

skulle styra økonomien, ei revitalisering av sovjet-rørsla og lik løn og status for alle. [...]

DEN 10. PARTIKONGESSEN i 1921 vart eit vendepunkt for Bolsjevikpartiet og Kollontaj si partipolitiske karriere. Arbeidaropposisjonen vart nedstemt for sine krav, Lenin styrka sin posisjon – og Kollontaj vart kort tid etter sendt til Noreg som diplomatisk utsending. Ho var framleis medlem etter så vidt å ha unngått eksklusjon. Same året vart Kronstadt-opprøret, eit væpna opprør mot partiet, slått ned. Partidemokratiet leid store nederlag. Sentraliseringa og maktkonsentrasjonen auka, og det vart innført fraksjonsforbod; forbod mot organisert opposisjon. Mange av tiltaka i antidemokratisk retning var meint å vera midlertidige tiltak i ein ekstremt vanskeleg situasjon for partiet, men i staden vart fraksjonsforbodet snarvegen til totalitarismen.

Arbeidaropposisjonen hadde tatt med seg mykje av misnøyen i samfunnet med inn i partiet, som det einaste moglege politiske uttrykket for sosialt opprør i ein eittpartistat. Ved å undertrykka Arbeidaropposisjonen og slå ned Kronstadt-opprøret gjorde Lenin eit skjebnesvangert val. Han valde å erklæra at arbeidarane hadde feil og partiet rett. Valet vart også skjebnesvangert for alle sosialistiske rørsler som seinare adopterte Lenins partimodell, leninismen. Aleksandra Kollontaj fortsatte kritikken av leninismen, stalinismen og mangelen på demokrati også etter nederlaget i partiet, men då i skjønnlitterær form. Tilbake i Sovjetunionen vart ho innkalt på teppet til Stalin. Kritikken fortsatte, men i mildare form – og ho overlevde.

(Heile denne teksten er trykt i uavkortet form i fellesutgåva av Brodd, Ikkevold og Venstre Om frå 8. mars 1999).

Frøydis Olausen og Ingrid Fiskaa er medlemmar i studentgruppa ROSSO

Kollontaj-litteratur:

- Nag, Martin: *Kollontaj i Norge*, Solum Forlag AS, Oslo 1981
- Sjejnjs, Sinovij: *Alexandra Kollontaj. Sider av et liv*, Forlaget Progress, Oslo 1988
- Vaksberg, Arkadij: *Alexandra Kollontaj: En biografi*, Norstedts Förlag AB, Stockholm 1996

Kraftrevolusjonen på

Terje Kollbotn frå Odda RV gjer greie for utviklinga med AS-ifisering og sal av offentlege kraftselskap, og skriv om RV sine alternativ. Teksten er basert på innledninga og ordsiftet på folkevaldkonferansen i haust.

Dei siste ti åra har det skjedd ein marknadsliberalistisk revolusjon i Norge. Ved inngangen til år 2000 er kraftprisane til industrien blitt marknadsbaserte, fleirtalet av dei offentlege kraftselskapa er blitt omdanna til AS og mange er eller er i ferd med å bli selde til dei største selskapa. Den folkevalde styringa er i stor grad erstatta av kraftbusiness.

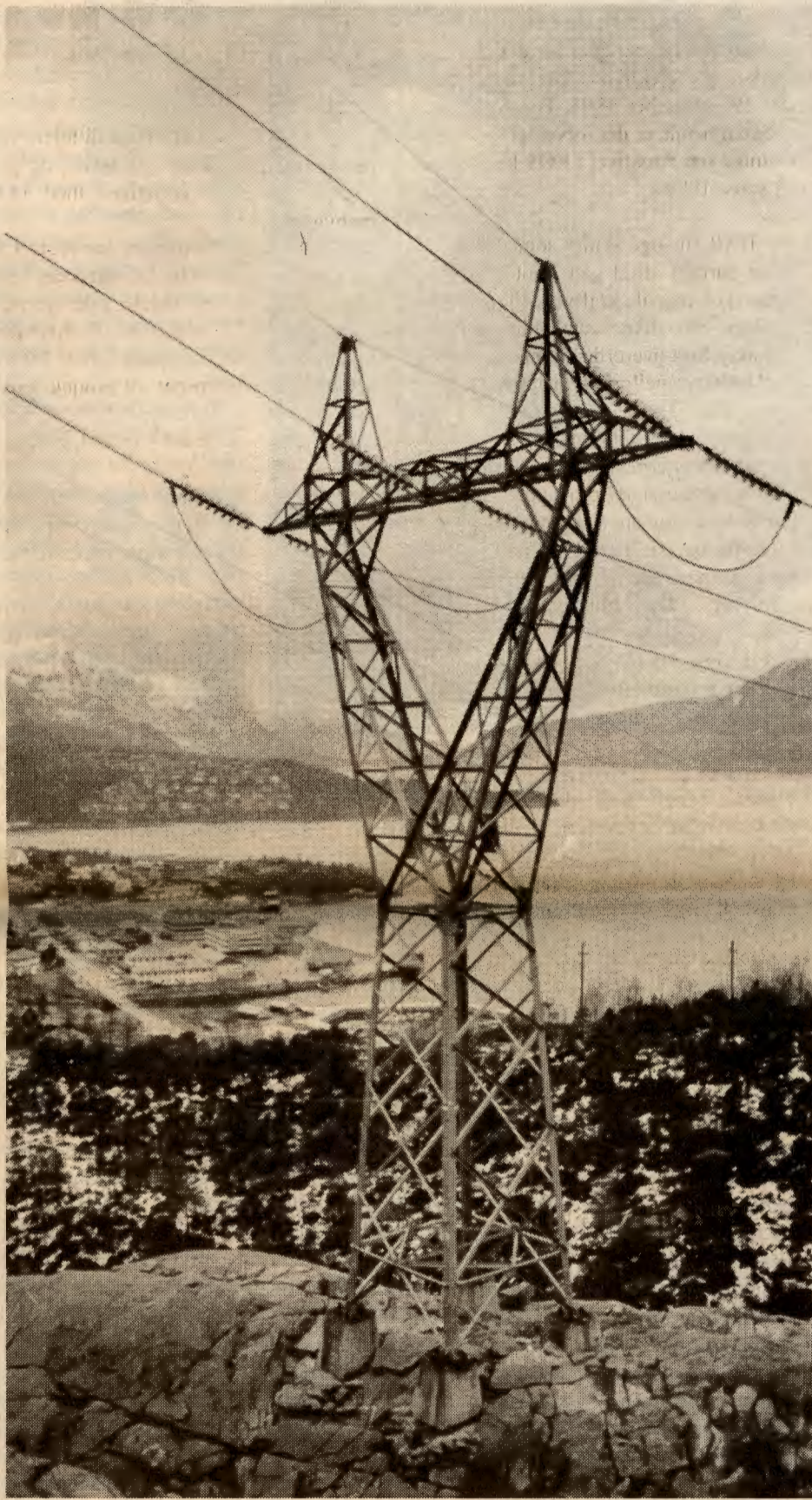
Denne utviklinga starta for alvor i 1990, då regjeringa Syse la fram forslag til ny energilov etter initiativ frå olje- og energiminister Eivind Reiten frå Senterpartiet. Stortinget slutta seg til denne lova utan større innvendingar i juni 1990.

Hovedinnhaldet var å definere energi som ei vare og leggje opp til at elektrisitet skulle bli produsert, distribuert og omsatt på kommersielle vilkår. Det vart opna adgang for å gjere om dei kommunale og fylkeskommunale kraftverka (55% av kraftproduksjonen) til aksjeselskap. Denne nye politikken var heilt i tråd med den nye utviklinga innan EU på slutten av 80-talet. Men elektrisitetslandet Norge ønska å vere i forkant og bli europameister i kraftliberalisme. Då DNA-regjeringa overtok att i november 1990, vart denne politikken i all hovudsak vidareført av Stortinget.

Mellom anna vart Statkraft endra gjennom St.prp. 100 (1990-91) til å drive på forretningsmessige vilkår. Her skriv mellom anna DNA-regjeringa: «Markedsorienteringen av norsk kraftforsyning faller sammen med anstrengelsene internasjonalt for en friere omsetning av energi».

I TB – fagbladet til Norsk Tjenestemannslag (NTL) kommenterte Landsforening 120 (LO-organiserte i Statkraft og NVE) utviklinga slik i januar 1993: «Vi konstaterer at det måtte en arbeiderpartiregjering til for å gjennomføre høyrebølgen i norsk kraftforsyning». Dei peika m.a. på at regjeringa sin politikk m.a. hadde ført til at «statens muligheter til å bruke energipolitikken som et styringsredskap i industri- og energipolitikken er sterkt svekket». I 1992 trumfa DNA-regjeringa igjennom EØS-avtalen i Stortinget. Dette var ein omfattande avtale som steg for steg bind Norge til EU sin økonomiske politikk og EU sitt omfattande lovverk. Dei ivrigaste EU/EØS-tilhengjarane, spesielt innan AP/LO-toppen, hevda stadig vekk at EØS-avtalen ikkje omfatta energiområdet. Mange i fagrørsla beit på denne løgna.

MEN I EØS-AVTALEN – del 2 om det

frie varebytte – er energi definert som ei vare (i artikkel 24 og diverse vedlegg 6). Og i regjeringa sin stortingsproposisjon om EØS-avtalen, St.prp. nr. 100 (1991-1992), heiter det på side 164:

«En rekke bestemmelser i EØS-avtalen som angår markeds- og konkurranseforhold kan komme til anvendelse på energiområdet. Det gjelder i første rekke avtalens artikkel 4 med generelt forbud mot forskjellsbehandling på grunnlag av nasjonalitet, avtalens artikkel 11 og 12 som forbyr kvantitative begrensninger på import og eksport og alle tiltak med tilsvarende virkning, avtalens artikkel 16 som innebærer at statlige handelsmonopoler ikke skal kunne forskjellsbehandles på

grunnlag av nasjonalitet, bestemmelsene om fri etableringsrett og frie kapitalbevegelser, samt prinsippet om ingen restriksjoner ved nasjonal behandling ved selskapsinvesteringer, nedfelt i artiklene 31, 34, 40 og 124, konkurransereglene i avtalens artikler 53-60 og statsstøttebestemmelsene i avtalens artikler 61-64».

EØS-avtalen legg mellom anna opp til:

- adgang for energiselskap innan EU til å kjøpe opp norske kraftverk.
- adgang til storstilt krafteksport frå Norge til energimarknaden i EU.
- at Norge lyt tilpasse seg til felles konkurransereglar i EU sin energimarknad.
- straumprisar til den kraftkrevjande industrien, andre bedrifter, forbrukarar og

offentleg drift i Norge lyt etter kvart tilpasse seg til internasjonal marknadspris (europris).

- undergraving og nedbygging av norske arbeidsplassar som er avhengig av konkurransfortrinnet rimeleg strøm.

- auka press for å få bygd ut vassdrag i Norge med tanke på langsiktig krafteksport til EU-land.

- eit historisk brot med norsk kraft- og konsesjonspolitikkk sidan 1906.

I NORGE HAR menneska nytta vasskrafta som energikjelde heilt sidan oldtida. Vasshjulet, kvernkallen og seinare vasssaga har letta arbeidet for mange. Etter at det vart mogleg å forme om vasskrafta til elektrisk energi, starta den industrielle revolusjonen for alvor her i landet. Norge hadde eit naturleg fortrinn i Europa med mange og høge fossefall, rikeleg med nedbør og isfrie havner i fjordane langs kysten. Etter at Norge braut ut av unionen med Sverige i 1905, starta «elektrisitetens tidsalder» og «den nye arbeidsdagen». Gjennom utbygging av elektrokjemisk og elektrometallurgisk storindustri, utvikla Norge seg frå eit fattig land til ein moderne industrinasjon.

Framveksten av den organiserte industriarbeidarklassen la grunnlaget for faglege og sosiale rettar og velferdstaten. Vassdrags- og industrikonsesjonslovene sørga for nasjonale omsyn, fortrinn og politisk styring. Vasskrafta var eit industripolitisk verkemiddel for industri- og distriktutbygging, ikkje minst etter krigen. Offentlege kraftverk vart bygd ut for å sikre folket i alle landsdelar straum til hushaldning, offentlege behov og arbeidsplassar. I dag opererer Statkraft (som disponerer vel 30 prosent av kraftproduksjonen i Norge) i stadig større grad som ein internasjonal marknadsaktør og krafteksportør. Statkraft, Norsk Krafteksport AS og EuroKraft har alt forhandla fram langsiktige kraftavtalar med tyske og nederlandske energigigantar og nye kraftkabler til EU vil vere i drift mellom 2002 og 2004, i tillegg til dei tre kablane til Danmark.

PÅ 90-TALET er politisk styring gradvis blitt erstatta av marknadskreftene sitt frie spel på stadig fleire område. Det statlege politiske ansvaret innafor både energi, industri, fiskeri, landbruk, samferdsel (inkludert post og telekommunikasjon) og distrikts-, miljø- og næringspolitikken elles er bygd ned og overført til private marknadsaktørar eller statskapitalistiske kommersielle foretak (som Telenor, Statoil og Statkraft).

Dette er heilt i tråd med grunnlaget, ideologien og dynamikken i EØS-avtalen. EU-lova om fri flyt av kapital, varer, tenester og arbeidskraft skal gjelde i Norge, sjøl om både den ekstraordinære LO-kongressen og folkefleirtalet sa nei til EU-medlemsskap i 1994. Denne utviklinga er både i strid med norske historiske tradisjonar, forvaltninga av dei rike norske naturressursane og ikkje minst arbeidarrørsla sin opphavlege ideologi. Dette har i stor

90-talet

grad skjedd takka vere Arbeiderpartiet i regjeringsposisjon på mesteparten av 90-talet, med vekslende støtte frå FrP, Høgre og mellompartia.

SKAL FOLKEFLEIRTALET kunne kome på offensiven mot kapitalkreftene, trengs det eit grunnleggjande oppgjær med heile EØS-avtalen. Fram mot LO-kongressen og stortingsvalet i 2001, lyt konsekvensane av og alternativa til denne kapitalistiske grunnlova bli nøye analysert og diskutert ute på arbeidsplassane og i lokalsamfunna.

Kravet om at det nye Stortinget må seie opp EØS-avtalen og inngå ein ny frihandelsavtale med EU-landa må vekse i styrke dei neste to åra. I motsett fall vil EU-tilhengjarane få eit sterkt kort på handa i opinionen når EØS-kverna har malt lenge nok: Norge lyt stadig tilpasse seg til EU sitt utvida lovverk utan å ha noen påverknad. Initiativet til ein reell omkamp om fullt norsk EU-medlemskap vil kome so snart folkeopinionen har «mørna» lenge nok.

Sidan hausten 1997 har Bondevik-regjeringa i stor grad vidareført EU-tilpassinga som Brundtland- og Jagland-regjeringa starta for alvor tidleg på 90-talet. Ei sokalla nei-regjering som lojalt regjerer og administrerer på grunnlag av EØS-avtalen, sviktar og svekkar bit for bit den breie folkelege motstanden mot norsk EU-tilknytning og undergrev norske interesser.

FØR PÅSKE KOM regjeringa med stortingsmelding 29 («Om energipolitikken») og stortingsproposisjon 52 («Om Statskraft industrikontrakter og leieavtaler»). To av dei tidlegare EØS-motstandarane, Marit Arnstad (SP) og Anne Enger Lahnstein (SP) er blitt hovudansvarlege for olje- og energipolitikken i regjeringa.

Desse to dokumenta, som Stortinget skal handsame i løpet av våren, er eit ukritisk knefall for EØS-avtalen og norsk EU-tilpassing på kraftsektoren.

I Stortingsmelding 29 heiter det mellom anna: «Nye kraftleveranser på myndighetsbestemte vilkår må tilpasses EØS-avtalen og en helhetlig energipolitikk. Kraftmarkedets rammevilkår og virkemåte er endret betydelig på 1990-tallet. EØS-avtalens statsstøtteregler tilsier at kraftleveranser på myndighetsbestemte vilkår baseres på markedsverdier». Regjeringa legg stor vekt på «å finne ordninger som er i samsvar med EØS-avtalen» og slår soleis fast: «En større grad av markedsbasert omsetning i de europeiske landene vil trolig innebære at kraftutvekslingen vil skje i henhold til markedspriser både i Norden og i Europa». Og vidare:

«Alle de nordiske land utgjør en

del av det indre marked i EU/EØS. Et direktiv om felles regler for det indre marked for elektrisitet ble vedtatt i EU 19. desember 1996. For Norges vedkommende er det forventet en beslutning om direktivet i EØS-komiteen den våren 1999».

RV HAR (mange stader som det einaste partiet) alltid gått imot å omforme kommunale kraftverk til aksjeselskap. Når slike vedtak blir gjort, blir aksjelova overordna kommunelova. Det betyr mellom anna at innsynsretten blir fjerna. Folkevalde organ kan ikkje lenger fatte vedtak om prisar og investeringar som bryt med forretningsmessige prinsipp. Difor bør vi reise krav om å oppløyse aksjeselskapa og gå attende til ordninga med kommunale e-verk etterkvart som verknadene blir tydelege for folk.

Eit hovedmotiv for oppkjøp er sjølsagt profittmotivet. Profitten kan mellom anna sikrast ved å auke strømprisen til kundane. For mange kommunar med ei slunken kommune-kasse og stor gjeld, kan det vere freistande å selge arvesølvet, heilt eller delvis. Etterkvart vil større einingar og utanlandsk medeigarskap vere eit trugsmål mot heile lokalsamfunn. RV sitt alternativ må vere å mobilisere bak kravet om at dei statlege rikdomane skal nyttast til å sanere gjelda og styrke økonomien i kommunane. RV bør (uansett kva aksjelova seier) kreve fullt folkevald innsyn i rekneskapa og budsjetta i dei kommunale kraftselskapa – og foreslå alternative disposisjonar. Til dømes er det viktig for eit miljøparti som RV å foreslå at det blir satt av midlar til utgreiing, prosjektering og utbygging av fjernvarmenett og energieffektivisering i heile nettområdet.

Å REDUSERE FORBRUKET av elektrisitet til fordel for andre fornuftige energiformer bør vere ei viktig politisk oppgåve for oss. Samstundes lyt vi utvikle argumentasjonen mot at høgare kraftprisar er vegen å gå for å få ned forbruket. Det vil ikkje stoppe luksusforbruket, samstundes som det vil auke byrdene for alle som har dårlegare råd. Dette er eit klassespørsmål. Nedleggjing av arbeidsplassar som ikkje toler kraftig prisauke på straumen vil få ned forbruket til ein pris som samfunnsøkonomisk sett er uakseptabelt.

Å stille strenge krav til enøk-tiltak for å halde lave straumprisar, og innføring av høgare straumprisar på overforbruk/luksusforbruk, vil vere fornuftige politiske forslag. Desse bør reisast sjøl om dei kolliderer med snever marknadliberalistisk tankegang.

Terje Kollbotn,
formannsapsmedlem for Odda

Kraftsalg i Vestre Toten

I Vestre Toten førte kraftsalg til totenbygdenes største folkeaksjon på årevis, og 2.500 underskrifter i en kommune med 13.000 innbyggere.

I Vestre Toten Kommune har et stort flertall i kommunestyre og formannskap vedtatt salg av kommunens andeler i det interkommunale kraftselskapet TotenKraft. Eierandelene det var snakk om er 3/7 av et nettselskap, 25 prosent av produksjonsselskapet Økokraft samt en liten kraftstasjon. Hoveddelen av dette, nettselskapet, er et reint monopol.

De fremste forkjemperne for dette vedtaket har under hele prosessen vært Vestre Toten Arbeiderparti. Fra starten var det sågar en Ap-ordfører som første gang lanserte forslaget, i første rekke for å teste hvor mye markedet kunne være villig til å gi for andelen, som han uttrykte det. Vestre Toten RV og Oppland RV var de første til å uttrykke bekymring for dette «leke-salget», og påpekte at tanken var å kvitte seg med arvesølvet for enhver pris, noe som vi seinere fikk rett i.

For å få en verddivurdering av selskapet engasjerte kommunen et såkalt suksessrådgivnings-firma, som bare ville få honorar dersom TotenKraft ble solgt. Vestre Toten RV kalte rådgiverne inhabile allerede på et tidlig tidspunkt.

DA VI IKKE ER representert i kommunestyret i Vestre Toten Kommune forsto vi at kampen for arvesølvet måtte føres på et annet plan. Vi visste at folkeopinionen på totenbygdene har mer vett under topplokket enn majoriteten i kommunestyret, og allierte oss med grasrota. Undertegnede tok kontakt med noen få engasjerte privatpersoner med stort engasjement for lokalmiljøet. Sammen besluttet vi å gjøre vårt for at prosessen skulle bli stoppet. Etter et kaffemøte med fire politisk uavhengige totninger, fagforeningslederen ved TotenKraft og undertegnede, ble ei felles plattform vedtatt. Under-skriftskampanje ble satt i gang, og et lite opprør var født.

Vi fikk førstesideoppslag i lokalavisa, etterfulgt av ei ukens munnhuggeri fra Vestre Toten Ap. Vi ble beskyldt for å være uvitende, usaklige og onskapsfulle. Dette satte bare mer vilje i vår lille gruppe, mine kompanjonger i aksjonskomiteen ville gi svar på tiltale.

I FØRSTE RUNDE jobbet vi med underskrifter mot salget, opp i mot formannskapet, og etter om lag en måned med lite aggressiv jobbing, midt i fellesferien, hadde vi samlet drøyt tusen underskrifter som ble overlevert formannskapet før voteringen. Fra ordførers side ble meningsytringen harselert over, og fikk ingen som helst betydning for stemmeresultatet. Ap, H og FrP gikk inn for salg, mens Sp og SV stemte mot i formannskapet. Folkeopprøret var slått ned, betraktet som en bagatell og forsøkt latterliggjort av ordfører og rådmann.

Aksjonskomiteen hadde to valg: 1. Gi

opp kampen, si takk for seg og trekke seg rolig ut med halen mellom beina, eller 2. Gjøre seg klar til andre runde, nemlig kommunestyremøtet om ei uke. Valget var enkelt.

Med fem dager igjen til avgjørelsen om salg eller ikke salg skulle fattes i kommunestyret, innkalte jeg som leder i Aksjonskomiteen til hastemøte. Sammen med representanter fra Sp og SV, Aksjonskomiteen og noen andre RVere besluttet vi å starte ei ny underskriftskampanje, denne gangen for folkeavstemning før arvesølvet skulle selges. Vi, både Aksjonskomiteen og RV meinte dette var et rettmessig krav, blant annet på grunn av at kommunen som organ ikke har spytta inn fem flate øre i selskapet TotenKraft. Abonentene er de reelle eierne, og bør derfor få muligheten til å si sin mening før salget. En gigantisk satsning, med dør-til-dør-aksjon over store deler av kommunen på fire korte dager, førte til at vi kunne presentere 2.500 underskrifter for folkeavstemning før TotenKraft skulle selges, for kommunestyret. I enkelte bygder og grender fikk vi hundre prosents oppslutning, særlig i kommunens grisgrønde strøk!

VÅRE UNDERSKRIFTER førte til at Frp som har programfestet å støtte ethvert krav om folkeavstemning dersom 10 prosent av folket står bak, samt Sp og SV stemte for folkets krav om folkeavstemning. Flertallet gikk desverre i mot uansett, og hevdet at saken er for komplisert til at hvermannsen kunne få uttale seg. Totenbygdenes største folkeaksjon på årevis var brutalt slått ned med det kongelige norske Arbeiderpartiets partibok.

Ap hadde under hele prosessen krefter som kjempet i mot salg, og som også støttet kravet om folkeavstemning, men disse ble brutalt slått ned på interne møter. Ved avstemning i kommunestyret og formannskapet ble samtlige Ap-representanter bundet til å stemme for salg, og mot folkeavstemning. Ordføreren demonstrerte makten overfor folket. Aksjonskomiteen reagerte kraftig på denne formen for lokaldemokrati, og på lokalradioen gikk muligens undertegnede noe langt, og kalte Ap-styret i Vestre Toten for fordekt stalinisme. Undertegnede står fortsatt ved denne påstanden.

SJØL OM VÅR aksjon ikke ga resultater i at kraftsalget ble stoppet, har vi i alle fall vist at folkeopinionen bryr seg, og dagens politikere har ingen ryggdekning når vi ser ulemper ved salget. Vestre Toten RV fikk også vist at vi er et parti som alltid kjemper med folk mot makta, og vi håper at våre erfaringer kan komme til nytte i kampen for arvesølvet rundt om i landet, og at vår kamp kan være en inspirasjon til kamplystne RVere over hele vårt langstrakte land.

Geir Henning Presterudstuen,
Vestre Toten RV

Kampen om økonomien

Når Opprør nå presenterer RV sin analyse av statsbudsjettet og statens økonomi, så må du huske at kommuneøkonomien (et håpløst begrep) handler om din velferd. Det er i kommunene at viktige deler av den norske velferdsstaten finnes ved skoletilbud, aldershjem, fritidsklubber, kulturtilbud og idrettsanlegg. Når staten strammer inn, øker presset for privatisering og tilbud fjernes, prisen på kommunale tjenester øker og pressa småbarnsforeldre går i tog mot prisøkningene på barnehagen og skolefritidsordningen. Folk blir forbannet, folk engasjerer seg. Og RV må være der og gi folk kunnskap.

STATSBUDSJETTET BLE presentert med at det skulle gi kommunene en realvekst og en kroneøkning i størrelsesorden en milliard. Budsjettforliket mellom sentrumsregjeringa og Arbeiderpartiet har gitt ytterligere midler til kommunene, om lag 950 millioner. Dette tillegget utgjør omtrent 0,5 prosent av de samlede inntektene til kommunesektoren. Det gir dermed ikke akkurat noen dramatisk økning i inntektene dette forliket – det er et spill for galleriet.

Som dere ser lenger ut i artikkelen går det feil vei med offentlig sektor og det uansett hvilke parti som styrer eller inngår forlik.

Ifølge Kommunenes Sentralforbund sine beregninger trenger kommunesektoren en økning på 3,5 milliarder – altså en differanse på 2,5 milliarder fra budsjettforlaget. Det er verdt å merke seg at dette er den samme differansen som KS påpekte i fjor. Tallet er nok tilfeldig, men år etter år får altså kommune-Norge et stort etterslep, manglende overføringer fra staten. KS sine tall bygger ikke på noen reell oversikt over hva behovet egentlig er. Det kommer knapt fram på kommune-nivå. Hvor lenge siden er det din kommune la fram en oversikt over hva det koster å dekke de reelle behovene i skolen, eldreomsorgen og kulturlivet?

VI I RV kan dessverre gjenta de samme konklusjonene som vi trakk for statsbudsjettet for 1999:

- For lite bevilgninger til kommunesektoren
- Økte egenandeler og økte avgifter er en forutsetning
- Større andel av kommunenes inntekter kommer med merkelapp
- Hele kommuneøkonomiopplegget er privatiseringsdrivende – for år 2000 i enda sterkere grad enn i 1999.

Regjeringen har altså ikke skiftet politikk fra i fjor. Voksenåsen-erklæringen om satsing i kommunene er ikke lenger verd papiret den er skrevet på, om den noengang var det. Sånn sett ser vi at det er de samme langsiktige linjer den norske kapitalismen utvikler seg etter – enten det er ei sentrumsregjering, ei Arbeiderparti-regjering eller ei sentrumsregjering som samarbeider (enten) til høyre eller venstre.

Markedskreftene er umettelige. Stadig nye områder skal tilrettelegges for å hente ut profitt til kapitalistene her hjemme. Utenlandsinvesteringene øker, fremtidige pensjoner skal visstnok komme fra oljeutvinning i Kaukasus. Folkene der skal ikke innrømmes den samme kontrollen over naturressursene som vi sjøl krevde i Nordsjøen. Dette er ren imperialism, for ti-

den ledet av en prest. Korstogenes tid er ikke forbi. Men la oss holde oss til temaet og se på utviklingen av kommuneøkonomien.

VISSTNOK ER det slik at alle personer i Norge skal betale 28 prosent av nettoinntekt i skatt. Denne 28 prosent fordeler seg på kommune, fylke og stat. Et viktig krav fra Rød Valgallianse er å beholde det kommunale skatteøret på nivået fra 1993. Dette er det året der den delen av skatten du betaler som går til kommunen, var på sitt høyeste. Et skatteøre på 13,5 prosent ville i dag gi alle kommuner en rimelig god økonomi. La oss se på hvordan dette skatteøret har utviklet seg.

Fra 1993 til 2000 steg det statlige skatteøret fra 7,00 prosent til 10,35 prosent. I samme tidsrom sank det fylkeskommunale skatteøret fra 7,50 prosent til 6,45 prosent, og det kommunale skatteøret sank fra 13,50 til 11,20 prosent. Staten får mer, fylket og kommunene får mindre. (Se tabell 1.)

Denne skatten gikk tidligere inn i det som ble kalt skattefordelingsfondet. Selve fondet ble opphevet i 1996, i realiteten fortsetter ordningen. Fra dette fondet ble pengene fordelt tilbake til kommunene. Det var, og er, stadig diskusjon om hvordan denne fordelingen mellom kommunene skal foretas. I 1986 ble det innført et rammefinansieringssystem. Innafor dette systemet er det et inntektsutjevneende tilskudd, utgiftsutjevneende tilskudd, skjønnsmidler og et spesielt Nord-Norge-tilskudd. Gjennom dette skulle man dekke opp ulikhetene kommunene i mellom. I tillegg kommer de øremerkede tilskudd, for eksempel investeringstilskudd til nye sjukehjems plasser. På 90-tallet ble det nedsatt et utvalg som skulle se på en «rettfærdig» fordeling mellom kommunene – Rattsø-utvalget. Utvalget leverte to innstillinger.

NÅ DRIVER kommune-politikerne og

krangler om at «Rattsø» ikke har gitt noen uttelling. Det letes etter særegenheter ved kommunen slik som høy arbeidsledighet, mange trygdede, store barnekull, fraflytting, innflytting – alt dette skal så rettfærdiggjøre en ny omfordeling mellom kommunene – fra de andre kommunene til min kommune. Som et ytterligere verktøy i denne øvelsen ble det såkalte tiltaket med «løpende inntektsutjevning» etablert. Der kommunene tidligere fikk justert opp overføringene etter 2 år, for eksempel følge av liten skatteinngang, skal nå overføringene justeres etter 2 måneder. Nyvinningen førte til inntektstap i overgangsperioden da de kommunene som hadde tap på skatteinngang i 1998 ikke fullt ut får dekket dette.

Staten betalte også en del til det

nevnte skattefordelingsfondet. Denne andelen er i ferd med å bli helt borte. Altså: kommunene finansierer en stadig større andel av fordelingen. «Det er å mate hunden med sin egen hale», pleier Siviløkonom Torstein Dahle å si i sine foredrag. Vi kan legge til at det også ser ut til at hunden ikke har oppdaget hva som skjer, men fortsetter å kreve en stadig større andel av halen sin.

Fellesskatten til staten gikk fra 35.313 millioner i 1994, til et anslått 80.755 i 2000. Overføringene under inntektssystemet og øremerkede statlige overføringer økte også i perioden, men mye mindre: fra 57.346 til 84.459. Staten tar en stadig større del av kaka. (Se tabell 2).

Inntektene ventes å falle både for kommunene og fylkene i 2000.

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
a) Fellesskatt til staten	35.313	44.106	49.665	59.005	75.557	73.705	80.755
b) Inntektssystemet	40.697	42.453	42.700	46.242	46.699	49.159	51.415
c) Øremerkede overføringer	16.649	17.898	19.457	20.871	25.684	30.777	33.080
Sum b-c	57.346	60.351	62.157	67.111	72.383	79.936	84.495

Tabell 2. For årene 1999 og 2000 er tallene anslag.

OECD		KOMMUNE	FYLKE	STAT	
EU	43.6	1993	13.50	7.50	7.00
USA	57.1	1994	13.00	7.25	7.75
Japan	41.2	1995	12.25	7.00	8.75
Tyskland	29.9	1996	11.75	7.00	9.25
Frankrike	47.6	1997	11.50	6.75	9.75
Str.brit.42.1	43.6	1998	10.75	6.25	11.00
Danmark	35.8	1999	11.50	6.60	9.90
Sverige	15.3	2000	11.20	6.45	10.35
Norge	- 47.1				

Over: Tabell 1, Skatteøret, i prosent. Til venstre: Tabell 4. Offentlig forvaltnings nettogjeld i prosent av BNP (1998):

handler om din velferd

SOSIALØKONOM:

Kommunene venter en inntekts-
svikt på 1,2 prosent, mens svikten
for fylkeskommunen er på 1,4
prosent. (Se tabell 3)

RV VAR I FLERE år alene om å
snakke om den statlige formuen.
Den ble på slutten av 80-tallet og
begynnelsen av 90-tallet brukt til
en rekordartet nedbetaling av
utenlandsgjeld. Ingen andre land
var i disse årene i samme situa-
sjon. Etter hvert kom man i balan-
se, så i pluss – utenlandske for-
dringer oversteg etter hvert gjelda.
I dag er en betydelig andel av sta-
tens formue i fordringer i utlan-
det. Andre land er i en helt annen
situasjon (Se tabell 4).

EU-landene har en gjeld på 57
prosent av Brutto Nasjonal-
produktet, Japan på 30 prosent og
USA på 41 prosent. Norges gjeld
er på minus 47 prosent.

Dette kan jo se ut som en trist
oversikt – med minus foran tallet.
Men i denne sammenhengen betyr
det altså at vi har penger til gode.
Norge står i en unik situasjon. Vi

har lånt ut penger i utlandet, vi har
investert i utlandet, vi har penger
på bok både hjemme og ute. Vi
har oljefondet – «vi vasser i pe-
eng, men vi kæn itte ta i dom»,
som en bekjent av meg uttrykte
det.

Som følge av dagens høye olje-
pris, har Norge nå en merinntekt
på 75 milliarder mer enn budsjet-
tert.

Slik har statens samlede for-
mue utviklet seg: i 1996 var den
på 46,3 milliarder; i 1998 var den
på 168,8 milliarder og i 2000 er
den anslått å være 294 milliarder.

«NETTO finansinvesteringer» er
et begrep fra EU-vokabularet som
på norsk betyr overskudd i offentlig
forvaltning. Tabellen viser to-
talt overskudd opp mot kommune-
sektoren, statens overskudd er alt-
så summen av de to. Mens det er
beregnet at kommune-Norge til
neste år vil gå med 3,2 milliarder i
underskudd, vil staten gå med
94,609 milliarder i pluss (Tabell 5)

Vi ser altså at Statens rikdom
vokser relativt dramatisk. Norge
står i en meget sterk finansiell stil-
ling. Og husk, vi har i denne sam-
menhengen kun konsentrert oss om
den offentlige pengemaskinen. I til-
legg går privat sektor så det suser og
de skattefrie aksjeutbytterne øker for
hvert år, anslagsvis for 1998 på
rundt 60 milliarder. 1997: 54 milli-
arder (Kilde: Dun & Bradstreet).

HVA SLAGS KONKLUSJONER
trekker vi så av det som er beskrevet
her? Vi ser at statens rikdom øker og
at dette er en unik situasjon på ver-
densbasis. Samtidig er offentlig
sektors andel av BNP nedadgående.
Den totale verdiskapinga i landet er
enorm – samtidig opplever vi at det
ene velferdstilbudet etter det andre i
kommunene kuttes. Arvesølv et må
selges for å saldere budsjettene.
Dette må det reises kamp mot:

■ det er ingen grunn til å ak-
septere et eneste kuttforslag,
det finnes nok penger i sam-
funnet – det er hva de brukes
til som er problemet

■ vi, brukere og ansatte, må
aksjonere – kommunestyre-
ne, fylkestingene må protes-
tere

■ fagbevegelsen må protes-
tere

■ det trengs kunnskap om
statens rikdom for å øke for-
ståelsen for at vi må gjøre
noe

Kilder til tallene i denne ar-
tikkelen er Stortingsmelding
1, Nasjonalbudsjettet 2000,
dersom annet ikke er oppgitt.

		realvekst
Skatter	92.050	- 2.0 %
Rammetilskudd	51.415	+ 0.2 %
Øremerkede tilskudd	33.080	+ 8.4 %
Kommunale gebyrer	26.186	+ 1.8 %
Andre inntekter	4.484	- 2.7 %
	207.214	+ 0.6 %
Frie inntekter kommunene		- 1.2 %
Frie inntekter fylkene		- 1.4 %

Tabell 3. Kommunenes forventede inntekter i 2000.

	1996	1997	1998	1999-anslag
Offentlig forvaltning	66,690 mrd	85,778 mrd	43,312 mrd	55,799 mrd
Kommuneforvaltning	968 mill	- 1,809 mrd	- 4,985 mrd	- 3,363 mrd

tabell 5: Overskudd i offentlig sektor.

Meshid:

Iransk-kurdiske Meshid Alipanah er 26 år og medlem av Bergen RV. Hun har en syv år gammel datter og en fire år gammel gutt. Hun kom til Norge i januar 1994, etter to års opphold i Tyrkia der hun drev støttearbeid for andre iranske flyktninger.

– Jeg ble politisk aktiv som 13-åring. Det var kjempemølig, og også kjempetøft. Vi hadde en avis som vi solgte, og vi samlet inn penger til den kurdiske organisasjonen Komola. Men politiet oppdaget oss, og jeg kom i fengsel da jeg var 13 år og fire måneder. Etter to år slapp jeg endelig ut, men fikk ikke lenger lov å gå på skole. Jeg har bare 6. klasse. Det var først da jeg kom til Norge jeg kunne begynne på videregående skole.

– Etterpå giftet jeg meg. Han var 25 år, det vil si 10 år eldre enn meg. Men en uke etter bryllupet ble han arrestert for sitt politiske arbeid. Det var et helvete. Jeg fikk ikke noe arbeid, men flyttet inn hos min svigermor og lagde tepper.

– Først i 1992 klarte vi å flykte. Jeg var gravid, men det gikk ikke så bra med min mann lenger. Han kjefte mye. Jeg arbeidet hjemme, uten lønn. Samtidig var jeg aktiv med å hjelpe andre flyktninger, vi arrangerte demonstrasjoner og delte ut aviser og løpesedler til folk. Vi hadde møter hver uke. Det hadde nettopp vært en splittelse i vårt parti, og vi meldte overgang fra Komola til Irans Arbeiderkommunistparti. Jeg er kurder, men ønsker frihet for alle mennesker. Sosialisme er mer viktig enn en ny stat. Og selv om kameratene i Komola ikke hadde noen religion, var de likevel preget av gamle tradisjoner. De hadde fordommer mot kvinner. Derfor ble jeg arbeiderkommunist. Min mann gjorde det samme, men jeg skilte meg fra ham da vi kom til Norge. Menn skal ikke bestemme over kvinner.

Hva synes du om livet i Norge?

– På en måte er du helt fri og har nok penger. Men det er ikke så bra likevel. Det er vanskelig å få kontakt med nordmenn. Jeg kjenner bare en enkelt av naboene i huset mitt. Jeg tenkte det var enklere å få venner i RV, men jeg kjenner fortsatt bare 2-3 personer.

– Egentlig er RV ikke helt sosialistisk. Hvis du er sosialist kan du ikke tenke så mye på stortinget. Jeg blir også lei av å gå på møter, hvis det bare blir prating. Som da Carl I. Hagen var i Bergen under valgkampen. RV ville ikke gjøre noe mer enn å snu ryggen til. RV var redd for å si noe. Men når vi har muligheten skal vi si noe og gjøre noe. Det er viktig, jeg blir med hvis det skjer ting.

Iranske venstre

Av og til er det vanskelig å få oversikt over de ulike gruppene i innvandrer miljøene. Opprør har snakket med tre ulike RV-medlemmer fra Iran og sett litt nærmere på de politiske miljøene fra landet

Bjarke Friborg

De siste 20 årene har vært en svært stor påkjenning for den iranske venstresiden.

Det absolutte høydepunktet var under folkeopstanden i 1979, som sendte sine sjokkbølger rundt i hele verden – til skrekk for alle makthavere og inspirasjon for verdens undertrykte.

BORGERKRIG

Arbeiderråd, bondeopprør og folke-

Tudeh: Stiftet i 1941 som det «offisielle kommunistpartiet» underlagt Sovjetunionen. Dette har vært en lenke for partiet flere ganger, som da Sovjet i 1967 solgte våpen til sjahen, eller stengte partiets radiostasjon i Bulgaria i bytte mot en fengslet russisk pilot i 1976. Under revolusjonen støttet de opp om prestenes harde linje for knusing av arbeiderråd.

KDP-Iran: Småborgerlig kurdisk parti, stiftet i 1945. Sterkeste geriljagruppe i den iranske delen av Kurdistan fra slutten av 1960-tallet, men ble svekket militært utover 1980-tallet.

lig selvorganisering gjorde et stort inntrykk både på venstresiden og på det islamske og reaksjonære småborgerskapet.

Etterpå fulgte en hard borgerkrig mellom islamister og anti-islamister og deretter en minst like hard krig med nabostaten Irak.

Mange aktivister ble tvunget til å forlate sitt hjemland, og noen av dem endte til slutt opp i Norge. Reelt er hele den organiserte venstresiden i dag i eksil, med unntak av noen få posisjoner i den kurdiske delen av landet.

EKSILMILJØET I NORGE

Med stiftelsen av Iranske Venstre-aktivister i 1997 ble det gjort forsøk på å skape et nytt samlingspunkt, i hvert fall for noen av eksil-iranerne. Gruppen finnes bare i Oslo, men har til gjengjeld hatt en relativt høy profil i byen og markert seg utad blant annet til 1. mai og 8. mars.

Gruppen samler særlig personer med bakgrunn i fraksjoner fra partiet Fedaiyan (mindretall).

Venstreaktivistene har naturligvis særlig jobbet med spørsmål knyttet til

Iran, og i høst var de med på å starte opp en solidaritetskomite til støtte for de fengslete studentene i Teheran. I november gikk komiteen til aksjoner mot en norsk næringslivsdelegasjon til Iran, og protesterte mot hykleriet i norsk utenrikspolitikk.

MOT ALL UNDERTRYKKING

Men engasjementet går mye lenger enn bare iransk politikk. Gruppens medlemmer driver med alt fra antirasistisk til faglig arbeid, og kamp mot innføringen av kristentvang i skolen: KRL-faget.

– Som kommunister må vi gå mot enhver undertrykking av mindretall, sier Mirza som selv er lærer ved Møllergata skole.

Å STÅ SAMMEN

– Muslimer og alle andre har rett til å utøve sin religion på fritiden. Men det kan ødelegge mye når folk deler seg opp ut fra sin religion, det ser jeg blant annet hos mine egne elever.

– Det eneste kravet som samler er å stå sammen og slåss for en ikke-religiøs og offentlig skole, mener Mirza.

de med å stifte Irans Kommunistparti, som de i dag dominerer.

Irans Kommunistparti: Oppstod i 1983, gjennom en fusjon av de nye venstregruppene som var oppstått under inntrykk av arbeideropstanden. Tok avstand fra geriljemetoder, til fordel for å jobbe ut fra situasjonen på arbeidsplassene.

Irans Arbeiderkommunistparti: Brøt med Irans Kommunistparti i 1991, blant annet på grunn av motstand mot selvstyre for Kurdistan og uenighet over sammenbruddet i øst-blokken.

20 år etter sjahens fall

I 1979 var Saleh og Mirza aktivister i «Folkets Fedaiyan», som var det største revolusjonære venstrepartiet. De er fortsatt aktive sosialister og har svært mye på hjerte om deres erfaringer, i etterpåklokskapens lys.

– Venstresida i sin helhet var ikke organisert og hadde ingen røtter blant arbeiderne på grunn av undertrykkingen. Mens islamistene organiserte seg rundt moskene ble venstresida totalt undertrykt av det hemmelige politiet SAVAK. En annen faktor var ideologien, som var inspirert av Che Guevara. Vi trodde på den væpnede kampen som metode, og at små grupper kunne sette i gang revolusjon.

– Da revolusjonen begynte hadde verken vi eller folk flest noe klart program utover frihet, uavhengighet og sosial velferd. Islamistene under Khomeini var de

eneste som klarte å ta ledelsen. Selv om avisa til Fedaiyan nådde et opplag på en million, klarte vi ikke å tilby en selvstendig sosialistisk strategi. Det sier mye at det bare var et enkelt alternativ som ble lagt ut til folkeavstemning, nemlig ja eller nei til en islamsk republikk, og ikke for eksempel sosialisme. Det skapte også mye forvirring at størsteparten av venstresida mente Iran ikke var modent for sosialisme, men bare for en borgerlig-demokratisk revolusjon. Problemet var at de «borgerlige demokratene» bestod av islamister som Khomeini, det reaksjonære bazar-borgerskapet og de liberale som alle ville slå ned uroen blant arbeiderne så fort som mulig. Arbeiderne på sin side ville fortsette med å kjempe, men venstresiden var ikke særlig opptatt av arbeidermakt.

– 4 måneder etter revolusjonen var det

skjedd et stemningsskifte innad i Fedaiyan, under inntrykk av den folkelige massemobiliseringen. Et mindretall brøt ut fordi de ønsket å fortsette som en ren geriljastyrke. De resterende 90% la vekt på den mer politiske delen av arbeidet, men var likevel uenige på flere punkt.

– Et flertall i sentralkomiteen mente Khomeinis Iran først og fremst var anti-imperialistisk og progressivt, mens mindretallet mente det først og fremst var kapitalistisk og anti-demokratisk. Flertallet så også på Sovjet som en verdifull alliert og et klart forbilde for sosialismen, mens mindretallet var mer positive over for Kuba og Kina.

– Endelig var det uenighet rundt jordspørsmålet og synet på retten til nasjonal selvbestemmelse for de ulike mindretallene. Mindretallet i ledelsen støttet bøndene

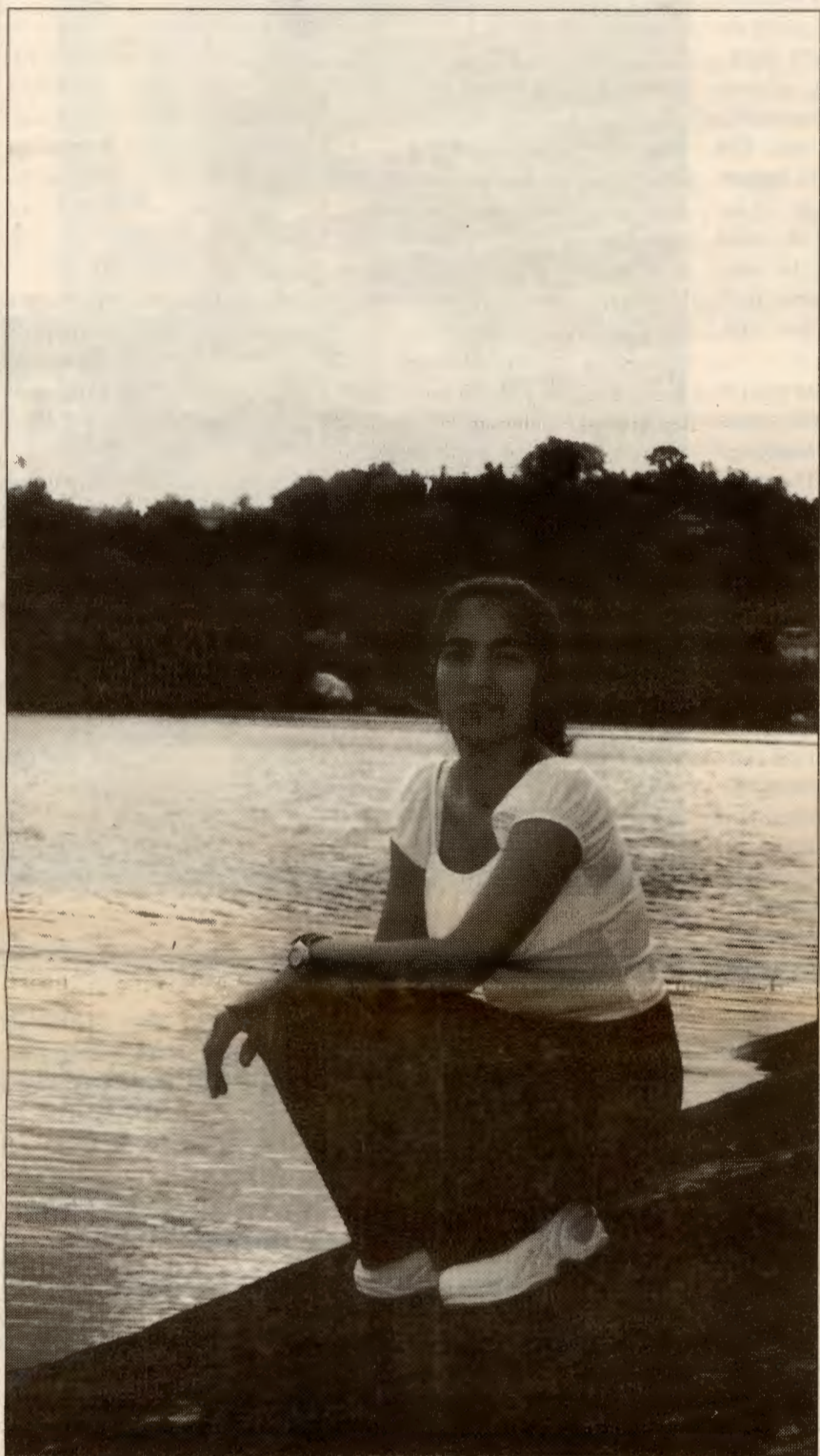
nes kamp for å dele opp storgodsene og retten til nasjonalt selvstyre. Mange fra Fedaiyan deltok aktivt i disse kampene. Flertallet mente derimot det var viktig å bevare et samlet Iran og å unngå den økonomiske svekkelsen som ville følge med oppdelingen.

I 1981 var splittelsen i Fedaiyan fullkommen, og partiet ble til to ulike grupper ved navn Fedaiyan (flertall) og Fedaiyan (mindretall). Senere ble Fedaiyan splittet flere ganger. De viktigste spørsmålene var synet på «sosialisme i ett land» og skillet mellom en borgerlig og en sosialistisk fase av revolusjonen, samt graden av åpenhet innad i organisasjonen, sier Saleh.

Saleh og Mirza kom etterhvert til å stå på hver sin side, men i dag er begge aktive i Iranske Venstreaktivister.

reaktivist

«Roja»:

Meshid Alipanah, 26 år.

Amir:

Amir Mirzai er kurder fra Iran og stod på islamistenes side i 1979. Den gangen jobbet han for flyvåpnet, men etterpå ble han sosialist og etterhvert journalist. I dag er han medlem i RV og spaltist i Klassekampen. Over for Opprør vil han gjerne markere seg kritisk mot den tradisjonelle iranske venstresiden

Hva bør sosialister bruke tid på?

– Først og fremst må vi få en klar definisjon av demokrati. Vi har ikke noen demokratisk tradisjon i Iran, ingen tradisjon for frie tanker og fri debatt. Regimet sensurerer, men det gjør også de opposisjonelle politiske organisasjonene. Mange på venstresiden har like lav takhøyde som de shia-muslimske sektene. Jeg er ikke fornøyd med noen av de eksisterende organisasjonene. Noen av oss som er i Norge vil jobbe med RV, fordi

vi tror det er en demokratisk organisasjon med plass til forskjellige holdninger. Vi må ha en vitenskapelig og prøvende innstilling og skape politikk ut fra vår samtid.

Hvordan definere du Irans venstreside?

– En organisasjon må vurderes ut fra en rekke forhold. Det første er deres syn på homofili, og det andre er deres behandling av kvinner. I tillegg kommer holdningen til kurderspørsmålet, og om de er solidariske også i praksis. Hvor er for eksempel de iranske kommunistene når kurderne kjemper mot nasjonal undertrykking? Og hvor var kurderne i bevegelsen mot Jugoslavia-krigen? Hvor lenge tror kurderne de kan forvente støtte uten å selv gi noen støtte tilbake? Man blir ikke revolusjonær hvis bare man har

Du kan skrive at mitt navn er «Roja Amiri», sier den iranske kvinnen. Hun er 37 år og har vært i Norge siden 1994. – Det rammer min familie hvis styret i Iran hører hva jeg driver med. Når alle kan bli medlem i RV gir noen av dem kanskje opplysninger til Iran, mener hun. – Og alle kan lese medlemsavisen, legger hun til.

Vil du fortelle mer om din bakgrunn?

– Jeg var 14 år da jeg ble aktiv politisk. Min gruppe tilhørte den «tredje linjen» på iransk venstreside, vi mente Tudeh var for moderat og at Fedaiyan drev med eventyrpolitikk. Tudeh ønsket posisjoner i parlamentet og ville inngå et kompromiss med kapitalistene. Fedaiyan trodde på revolusjonær terrorisme. Min gruppe var annerledes, vi ønsket å organisere oss blant arbeiderne. For oss var sosialisme arbeidermakt, derfor tok vi avstand fra Kina og Kuba og sa at Sovjet var sosialimperialistisk. Likevel ble Irans Kommunistparti et parti uten arbeidere. Min far var arbeider og jeg jobbet på fabrikk, men partiet ble dominert av intellektuelle. Teorien ble ikke fulgt i praksis.

– I 1983 giftet jeg meg med en kamerat, han var det beste mennesket jeg kan tenke meg. Men i 1984 ble han arrestert og jeg var nødt til å forlate fabrikk og gå under jorden. I tre år levde jeg på flukt i Teheran med mitt barn. Vi bodde hos slektninger og med venner og kamerater, og vi flyttet hele tiden. Det var akkurat som på film. Vi hadde ingen pene ting, vi tenkte bare på revolusjon.

– I 1987 ble jeg arrestert sammen med min sønn. Han var tre år. Først var jeg fortvilet og forsøkte å ta mitt eget liv for ikke si noe under tortur. De brukte vitenskapelige metoder slik at vi overlevde lengst mulig, under størst mulig lidelse. Mange av bødlerne jobbet for SAVAK under sjahen, nå jobbet de for Khomeini. Om natten hørte vi skrikene fra andre, avspilt fra lydband. De forsøkte å sette opp barnet mitt mot meg og de truet meg med voldtekt. Jeg ga mitt barn det meste av maten. Du sitter på cellen og tror hele tiden at de kommer. Vi ble stadig vekk flyttet til nye fengsler, det var både fysisk og psykisk tortur. Blant annet var et fengsel helt mørkt og et annet var helt lyst. Det var aldri ro.

– Det verste var da jeg så mannen min.

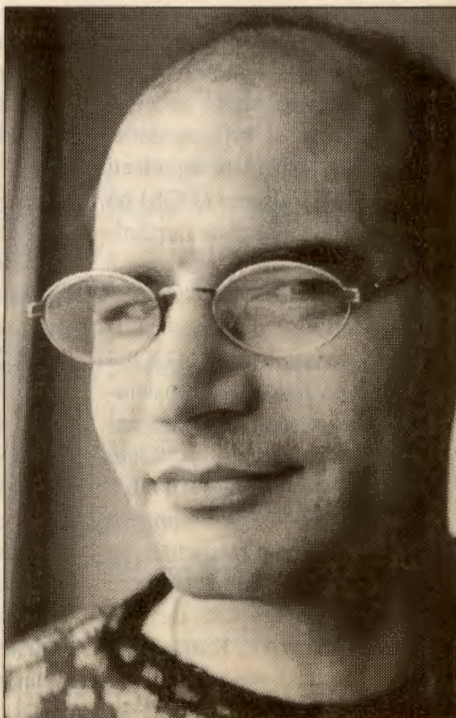
Jeg trodde han var død, men plutselig var han der. Vi hadde en avtale om å ikke gi opp, selv om de gjorde alt ved oss. Heldigvis ble jeg tatt uten noen avslørende papirer, og mannen min sa ingenting om meg. Fengslet gjorde meg sterkere, og de klarte ikke å knekke meg. Men de henrettet mannen min.

– Etter tre år slapp de meg løs, to år etter mitt barn. Før det hadde jeg nektet å bli med på et amnesti, regimet ville drepe alle menn og slippe løs kvinnene for å fremstå som mer human. Men vi måtte også stå frem på fjernsyn for å ta avstand fra vår politiske fortid. Det ville jeg ikke. Andre gangen lot de meg gå. Etterpå måtte jeg presentere meg for politiet en gang i uken og fortelle om alt jeg gjorde. Egentlig kan du ikke få noen jobb, men jeg klarte å arbeide hemmelig i en avis der de ikke spurte om noen ting. Jeg var der fra 6 om morgenen til 11 om kvelden for ikke å bli sett. I halvannet år jobbet jeg som operatør, gikk på datakurs og lærte MS-DOS og Windows. Til slutt flyktet vi til Tyrkia og derfra til Norge.

– I Norge var det egentlig mer vondt. Det var mange problemer særlig i begynnelsen. Vi måtte finne leilighet og penger og lære norsk på kort tid. Mange mennesker er også annerledes, man blir påvirket av å bo i et kapitalistisk land. Man blir mer egoistisk, også dem som kaller seg kommunister. Nå jobber jeg som hjelpepleier og studerer for å bli sykepleier.

– Marxisme hjelper meg når jeg skal lære og forstå nye ting. For eksempel er det forskjell på et dialektisk og et mekanisk syn på livet. Det mekaniske synet tror det går en rett linje fra fødsel til modenhet til død. Det er feil. Et menneske utvikler seg hele tiden, vi lærer nytt og vi kan oppleve kriser. Vi utvikler oss i sprang. Jeg lærer mye for tiden, av og til nesten løper jeg hjem fra jobb for å studere mer sykepleievitenskap.

– Jeg er medlem i RV, men RV har en uklar politikk. For eksempel kan jeg ikke akseptere muslimske skoler. Islam er et nettverk i menneskenes liv som blir brukt av kapitalismen. Jeg er også mot all nasjonalisme og reformisme. RV må ikke legge frem politikk som skaper illusjoner om kapitalismen, slår hun fast.

Amir Mirzai

Fagopposisjon i 2000?

I Klassekampen 03.12-99 skriv Halvor Fjermeros at det er på tide at venstreopposisjonen stillar ein leiarkandidat til LO-kongressen, som skal gå av stabelen i 2001. Kandidaten han foreslår er Per Østvold, leiar av Transportarbeidarforbundet og SVar. Fjermeros hevdar at det som trengs no er meir open linekamp i fagrørsla, meir ideologiske framstøt frå venstresida. Han hevdar at venstresida må slutta å vera pragmatiske og tørre å tapa røystringar. Kloke ord.

DET ER LITEN tvil om at det trengs ein meir aktiv, politisert og synleg fagrørsla i Noreg: Kapitalen (både statleg og privat) er på offensiven, marknadliberalismen har vorte offentleg politikk til alle dei største partia, fleksibilisering har vorte eit moteord. Og LO har så langt ikkje prestert å vera nokon kraftfull motkraft. Leiinga i fagrørsla er for ein stor del Ja til EU-folk som preikar moderasjon og manar til arbeidsfred. Samstundes er det eit skrikande behov for nytenking både i høve til politiske og ideologiske spørsmål og organiseringsformar.

Kapitalismen i Noreg er i rask endring, og dette får følger for klassemønster og klasseidentitet. Konkurrentar frå i går vert sengekameratar i morgon. Samstundes veks det fram nye grupper i arbeidarklassen som er så og seie uorganisert og fullstendig manglar ideologisk ballast – «burgarproletarane». I tillegg er det ting som tyder på at DNA sitt klamme grep om fagrørsla er i ferd med å glippa.

Alt skulle dermed ligga til

rette for ein meir offensiv politikk frå dei som tilhøyrar venstreopposisjonen i fagrørsla. Fjermeros sin oppfordring kjem i rett tid. Situasjonen er heller ikkje utan historiske parallellar. Kring forrige århundreskifte var kapitalismen i Noreg i framgang og endring. Nye grupper arbeidrar dukka opp, andre forsvann eller endra status. Då som no sto fagrørsla utan gode mottiltak, dei organiseringsformane som fantes og den politikken fagrørsla sto for tilfredstilte ikkje krava til den veksande arbeidarklassa. Svaret på desse problema vart Fagopposisjonen av 1911.

FAGOPPOSISJONEN VART formelt sett stifta i 1913 av den faglege Samorganisasjonen i Trondheim, men kan jamvel daterast til 1911, av di det var då den såkalla «Trondheims-resolusjonen» vart vedteke. Denne resolusjonen var det politiske grunnlaget for danninga av fagopposisjonen, og hadde som eit hovudpoeng at fagrørslas arbeid måtte legga arbeidet sitt «paa et mere revolutionært grundlag en før.»

Fagopposisjonen var ein organisert fraksjon innad i LO, leia av folk som Kyrre Grepp, Emil Stang, og ikkje minst Martin Tranmæl. Målet med arbeidet var å radikaliserer fagrørsla. Dei vann aldri noko fleirtal på LO-kongressen, men hadde stor framgang i DNA, og sikra at «den nye retning» tok over leiinga i DNA på landsmøtet i 1918. Over tid førte han og til ein radikaliserer av fagrørsla som heilskap. Fagopposisjonen hadde tilslutta foreiningar, egne

avisar og var aktiv i ordskifta i LO.

Problemet med Fjermeros sine forslag er nett det at det ikkje fins nokon organisert fagopposisjon i Noreg i dag, opposisjonen i fagrørsla er fragmentert politisk og organisatorisk. Det finnes folk i fleire parti, organisasjonar og grupperingar, og det er folk som ikkje held til i noko parti. Desse folka manglar sams politisk grunnlag og sams målsetnader for arbeidet, kort sagt, dei er ikkje organisert.

Det næraste ein kjem ein nasjonal organisering av fagopposisjonen i Noreg er to konferansar – Kvinner på Tvers og Trondheimskonferansen. Men desse to foregår berre ein gang i året, og har i høgda ein nettverksfunksjon resten av året. Dei er med andre ord ikkje tilstrekkelege redskap for å sameina opposisjonen, utarbeida dams politikk og startegi. Dei er ikkje nok til å vinna makta i fagrørsla. For meg er det meiningslaust å jobba i ei revolusjonær rørsle utan at denne rørsle har som mål å vinna makta i fagrørsla og trekka han til venstre.

Men venstresida manglar, så vidt eg kan sjå, ein overordna faglege strategi med klare målsetnader. RV har tildømes ikkje nokon langsiktig faglege startegi. Dette gir sosialdemokratane og andre motkrefter alt for lett spelerom. Eg trur grunnlaget er til stede for ei radikaliserer av fagrørsla. Det handlar om vi klarer å gripa dagen. Ein grunnleggande komponent i ein revolusjonær faglege strategi må vera sameining av opposisjonen i fagrørsla – ein må konsolidera ein fagop-

Per Østvold, leder av transportarbeiderforbundet.

posisjon som går på tvers av partiskillar og fraksjonsskillar.

SJØLVSAKT TRENG IKKJE ein «Fagopposisjon 2000» byggeste opp etter same lest som den av 1911, men nokre ting kan vi kanhende dra lerdøm av: Det trengs organisering. Det trengs debattfora. (i 1913-18 var dette egne avisar, i dag kanhende Internett?) Det trengs konkrete planar og målsetnader.

Eg meiner det er på høg tid at ordskiftet om dette startar på den revolusjonære venstresida. Vi kan ikkje berre stå og sjå på utviklinga utan å freista å påverka han. Det hadde jo ikkje nett vore dumt å ha ein raddis som Per Østvold som LO-leiar framfor gamle Geiteskjegg.

Pål Hellesnes, Sør-Trøndelag RV

Sosialisme-kurs for fagforeninger

Kurset er inndelt i 6 temaer (bolker). Noen egne svar på spørsmålene jeg stiller er også putta inn, og vil bli begrunna. Jeg bruker arbeidsbetegnelsen «Det Gode Samfunn» (DGS) på det sosialisme-lignende samfunnet vi skal diskutere.

BOLK 1: Hvordan bør det politiske systemet være i DGS? Rotasjon på folk i maktposisjoner? Arbeiderlønn til representantene? (JA) Får vi de dyktige da? Personvalg, ikke partivalg? Bruk av folkeavstemninger? Bruk av Internett for debatt og avstemninger? Demokrati bare for sånne som kan data og som er flinke til å skrive? Kan man få til mer kontroll med ledere og mindre forskjeller i et DGS (JA), og vil de med høy utdan-

ning og spesialkompetanse godta dette. Vil de ikke emigrere? Hva er motivasjonsfaktorene som eventuelt kan erstatte høy lønn? Hvem vil ta bryet med å ta høyere utdanning i et slikt system? Er ikke folk så forskjellige fra naturens side at det alltid vil måtte være store forskjeller?

BOLK 2: Bør de ansatte bestemme i bedriftene? (JA) Bør man jobbe for dette også her og nå? (JA) (Vil ikke dette degenerere så lenge det er en markedsøkonomi rundt bedriften? Og sjøl om man har DGS: Vil ikke arbeidere i bedrift A oppfatte sine kolleger i bedrift B i samme bransje som sine motstandere? Hvordan skal bedriftene finansieres? Hva skal man gjøre i lønnsoppgjøret når det ikke er

noen motpart å kreve lønnsøkning fra? Vil alle sitte i allmøte hele tida, hva med effektiviteten? Hva med store samfunnsbedrifter av typen sjukehus, jernbane, postverk – skal samfunnet eller de ansatte bestemme i slike?)

BOLK 3: Media under kapitalismen og i et DGS. Hvordan skal man sikre at media ivaretar sin samfunnsfunksjon? Hvor viktig er media (EKSTREMT VIKTIG OG UNDERVURDERT). Hvordan bør fagbevegelsen forholde seg til media i dag? Hvem skal bestemme hva som tas opp, hvordan det tas opp, og hvem som får uttale seg i et DGS? (i dag bestemmes det av redaktører og journalister, uten noen form for ris bak speilet fra sam-

funnets side). Hva burde være journalistrollen i et DGS?

BOLK 4: Automatisering og framtidssamfunnet. Hva er viten med å automatisere? Hvordan bør vi stille oss til det? Hvorfor har vi industri – er den et mål i seg sjøl? Hva skal vi bruke den ekstreme produktjonskapasiteten til? Større vekst, mer fritid? Hva er «vekst»? Finnes det vekst som ikke er miljøskadelig?

BOLK 5: Hvordan kan vi tenke oss en langsiktig utvikling mot et frihetlig samfunn av likeverdige mennesker, et samfunn uten statens og lønnsarbeidets tvang? Dette er kommunismen i økonomisk forstand, og er den mulig med det vi veit i dag (JA,

MER ENN FØR). Vil den teknologiske utviklinga stagnere når den kapitalistiske konkurransen opphører? (NEI) Vil folk overforbruke hvis pengene fjernes og godene blir mer eller mindre gratis? (TJA...)

BOLK 6: Kan et land utvikles mot DGS når de fleste andre land ikke er slik eller utvikler seg i den retninga? Eller må hele verden bli enig om dette først? (kan økonomien styres når noen få prøver dette aleine: kan kapitalbevegelsene kontrolleres, vil man bli boikotta, sabotert, angrepet, hva vil USA gjøre, etc. etc.). Bør vi ha en verdensstat eller sjølstyrte mindre enheter (dvs. land) i det gode framtidssamfunn?

Trond Andresen

Liste over materiell som kan bestilles fra RV (ajourført 1.12.99)

Sendes til: RV, Osterhausgt. 27, 0183 Oslo, faks: 22 98 90 55, tlf: 22 98 90 50 / 52, e-post: maj.lindholt@rv.no.

Rosa Luxemburg (kr. 140)

Av Paul Fröhlich. Som tittelen antyder er dette et verk om en av de fremste revolusjonslederne fra Tyskland 1918, og hennes tanker rundt massestreik, revolusjon og industrisamfunn. Boken har etterhvert blitt en klassiker, og er blitt gjenoptrykt og redigert flere ganger siden førsteutgaven i 1939 (engelsk, 334 sider, RV)

AKPs nye studiesirkel (kr. 160)

Skrevet i forbindelse med den pågående programprosessen. Sirkelen legger opp til seks studiemøter, med temaer som kvinnekamp, revolusjon, frihet og imperialism. Utgitt med støtte fra Røde Fane (158 sider, AKP).

Rødt! (kr. 298)

Førstepremien i RVs valgkampløp og KKs «vennekampanje». I mer enn 25 år har Erling Folkvord stått på barrikadene for både RV og AKP. Boken tar for seg historien til den norske ML-bevegelsen – fra bruddet med SF til stiftelsen av Klassekampen, inkludert de fire årene på Stortinget 1993 - 1997 (319 sider, RV).

Fontamara (kr. 100)

Denne romanen av Ignazio Silone inspirerte tusener av mennesker til å kjempe mot fascismen på 1930-tallet. Boken følger innbyggerne i den italienske landsbyen Fontamara, som forsøker å overleve under Mussolinis diktatur (engelsk, 180 sider, RV)

The Dispossessed (kr. 80)

Sosialistisk science-fiction av Ursula K. Leguin. De to naboplanetene Anarres og Urras er to svært ulike samfunn. Det ene er fattig og utopisk-anarkistisk, mens det andre er sterkt klassedelt og autoritært. Fysikeren Shevek blir den første som får oppleve dem begge, noe som gjør ham til en helt blant de fattige på sin egen planet og derfor også en fiende av staten (engelsk, 318 sider, RV).

Kommunistenes motstandskamp (kr. 200)

Av Birger Bakken, Reidar Larsen, Arne Jørgensen og Åge Fjeld. I anledning av NKPs 75-årsjubileum i 1998 gikk fire partiveteraner sammen om å gi sitt bidrag til partihistorien. Deres bok har fått mye skryt for å avdekke flere nye sider av partiets innsats under den nazistiske okkupasjonen 1940-45 (249 sider, RV).

Vi tog skraldet (kr. 235)

Av Hans Erik Madsen. «Job til flere – tid til mere!» Dette var innholdet i den såkalte «skraldemandsmodellen» for direkte demokrati og reformer innen arbeidslivet, fremført av de århusianske søppeltømmerne 1993-1996. Etter 111 dagers arbeidskamp ble klubben deres stengt, og dette er historien slik de selv så den (dansk, 220 sider, RV)

Påkestrejkerne 1985 (kr. 120)

En gjennomgang av den største massestreiken i Danmarkshistorien, som nesten klarer å velte den borgerlige Schlüter-regjeringen. En viktig bok for alle som er interessert i den skandinaviske arbeiderbevegelsen og i oppbyggingen av en sterk fagopposisjon. Forfatteren Hans-Jørgen Vad er medlem av Enhedslisten (dansk, 199 sider, RV).

Lenin: Massmördare? (kr. 45)

Et offensivt svensk motsvar til den borgerlige bakvaskingen av bolsjevikene spesielt og kommunister generelt. Samtidig er det en kritisk gjennomgang av begivenhetene rundt den russiske revolusjonen, i etterpåklokskaps lys. Forfatterne er den franske marxisten Daniel Bensaïd og historikeren Håkan Blomqvist (*Internationalen*).

ANDRE DEBATTHEFTER/-BØKER

- Et kritisk blikk på 50 år med IS-tradisjonen.
Av Bjarke Friborg
- Lærdømmer fra forsøk med sosialistisk økonomi.
Av Peder Martin Lysestøl
- Arbeiderkamp mot privatisering i Argentina.
Av Juan Carlos Orieta
- Ja, vi elsker. Studie i det nasjonale spørsmål.
Av Jørn Magdahl
- Innledninger fra Sosialismestevnet 1998.
Med Bernadette McAliskey og andre
- Livet bak murene. RV på Stortinget.
Av Erling Folkvord 1997 (red.). 160 sider
- 20 år med RV i kommunestyre og fylkesting.
Av Aksel Nærstad 1995 (red.). 240 sider

pris/bestilling

- kr. 10stk
- kr. 10stk
- kr. 40stk
- kr. 50stk
- kr. 30stk
- kr. 40stk
- kr. 20stk

PROGRAMMER OG FAKTAHEFTER

- Fattig og Rik. Rapport om klasse-Norge 1998.
Av Finn Olav Rolijordet (red.)
- For en helhetlig eldreomsorg. 1997
Av Peder Martin Lysestøl/Kjell Støphansen
- Anti-rasistisk Manifest. Landsmøtet 1997.
- Prinsippprogram for RV, 1999 - 2001
- Arbeidsprogram for RV, 1999 - 2001

pris/bestilling

- kr. 20stk
- kr. 10stk
- kr. 10stk
- kr. 20stk
- kr. 20stk

NYTT FRA RV:

- RV sin grunnsirkel, desember 1999
- «Ja, de penga...» Statsbudsjettet 2000
- Om statens rikdom og kampen for velferdsstaten
(red. Finn Olav Rolijordet)

pris/bestilling

- kr. 100....stk
- kr. 10stk
- kr. 10stk

LØPESEDLER

- verveløpeseddel m. giro
- Stopp volden – Norge ut av Nato
(kopioriginal for egenkopiering)
- «Ja, de penga...»
(kopioriginal for egenkopiering)

bestilling

- kr. 0,2stk
- gratisstk
- gratisstk

PLAKATER

- Rød Valgallianse (logoen i plakaversjon)
- Valgplakaten 1999, A2 om privatisering
- Stopp volden/ut av NATO (stolpeplakat)

bestilling

- kr. 5stk
- kr. 0,5stk
- kr. 1stk

MERKER

- jakkemerke med RV-flagg (metall)
- trenål med RV-flagg
- jakkemerke – Norge ut av Nato

bestilling

- kr. 2stk
- kr. 30stk
- kr. 10stk

- Det skal ikke koste å være sjuk – nei til privatisering
(Ark m/21 klistremerker)

kr. 10stk

- Det skal ikke koste å være sjuk – Privatisering nei takk
(Ark m/21 klistremerker)

kr. 10stk

- Stopp volden – Norge ut av Nato
(Ark m/21 klistremerker)

kr. 10stk

ANNET

- T-skjorte med RV-flagg (onesize, hvit)
- Verveblokker (stiftet 10x i hver blokk)
- Presentasjonshefte om RV, historikk etc.

bestilling

- kr. 75stk
- gratisstk
- gratisstk

RV skal sende bestillinga til:

Navn _____
Adresse _____
Postnr/sted _____

Ta kontakt med ditt fylkeslag:

RV sentralt

Osterhausgt. 27, 0184 Oslo,
22 98 90 50; fax: 22 98 90 55
rv@rv.no; www.rv.no

Østfold

Anne Steinsland
Mikkelbergbakken 10, 1832 Askim,
tlf: 69 88 59 40,
epost: a-steins@online.no

Akershus

Geir Christensen
Liaveien 12, 1450 Nesoddtangen, tlf: 66
91 29 68, epost: guttorm4@online.no
RV-kontoret: Osterhausgate 27,
direkte tlf 22 98 90 50, faks 22 98 90 55

Oslo

Pål Ravnsborg-Gjertsen
tlf: 22 10 45 75,
epost: pal.ravnsborg.gjertsen@online.no
RV-kontoret: Osterhausgate 27,
direkte tlf 22 98 90 50, faks: 22 98 90 55

Hedmark

Harald Dyrkorn
2100 Skarnes, tlf: 69 96 22 96. epost:
haralddy@online.no

Oppland

Michael Hall
Johan Castbergsgate 36, 2815 Gjøvik,
tlf: 61 17 65 15,
epost: mi-ha@online.no

Buskerud

Sigbjørn Birkeland
Boks 310, 3471 Slemmestad,
tlf: 31 28 08 72

Vestfold

Per Jørgensen
Vardenlia 4 C, 3227 Sandefjord,
tlf: 33 46 53 42,
epost: perj@vestfoldnett.no

Telemark

Jan Gatevold
Nordahl Griegsvei 4, 3927 Porsgrunn,
tlf: 35 51 28 50,
epost: jgatevol@online.no

Aust-Agder

Knut Henning Thygesen
Øvregate 16, 4950 Risør,
tlf: 37 15 14 51

Vest-Agder

Lisbeth Reed: 38 09 61 15,
epost: lisreed@online.no
RV-kontor: Kristian 4desgate 69, tlf: 38
02 30 04, epost: rvagder@online.no

Rogaland

Asgeir Bell
Lurabekken 23, 4315 Sandnes, tlf: 51 67
75 78, epost: bellanfi@newmedia.no

Hordaland

Steinar Nørstebø, tlf: 95 21 15 13,
epost: snoerste@online.no
RV-kontor: Postboks 992, Vestre
Torggate 6, 5808 Bergen
tlf: 55 31 64 21, faks: 55 31 99 70,
epost: bergenrv@online.no

Sogn & Fjordane

Ottar Uglum
Håland, 6993 Høyanger, tlf: 57 71 29
21, epost: ouglum@sf.telia.no

Møre & Romsdal

Odd Stensholt
Solbakken 50 A, 6429 Molde,
tlf: 71 21 55 34, epost:
os@sivilhustad.no

Sør-Trøndelag

Pål Hellesnes
Tlf: 73 50 97 05, Drillveita 4, 7012
Trondheim, epost: palhel@stud.ntnu.no
RV-kontor: Prinsensgt. 14,
7417 Hospitalsløkkart,
tlf: 73 52 57 70, fax: 73 52 52 78

Nord-Trøndelag

Solveig Aamdal
Vestberget 11, 7650 Verdal, e-post: sol-
veig.aamdal@SU-NT.sni.telemax.no

Nordland

Gunnar Aarstein
8324 Digermulen, tlf: 76 07 68 88,
epost: gaarstei@online.no

Troms

Frode Bygdnes: St. Olavsgt. 31, 9405
Harstad, 77 06 92 60, fax: 77 06 92 61,
epost: bygdnes@online.no

Finnmark

Synnøve Thomassen
Sorenskriverveien 13, 9511 Alta,
tlf: 78 44 09 57,
epost: oeheitma@online.no

I løpet av høsten arrangerer RU og RV to store landsomfattende samlinger:

Siste helg i oktober arrangerer RV folkevalgskonferanse; et tilbud til alle de nye medlemmene som enten er valgt inn i et kommunestyre, eller har tenkt seg å delta i arbeidet.

Den første helgen i november er det tid for RUs store feminisme-konferanse, som er åpen for både jenter og gutter. En særlig invitasjon går til RVs mange nye ungdomsmedlemmer, som ikke har vært innom RU:

BLI MED DU OGSÅ!

Ja, eg vil bruke pengar på ei god sak:

- Medlemskap i Raud Valallianse, inkl. Opprør 8 ganger i året (kr. 300)
- Medlemskap i RV inkl. Opprør (trygda og studentar, kr. 100)
- Abonnere på Opprør (kr. 100)
- Medlemskap i Raud Ungdom (utan Rebell)
- Abonnere på Rebell (vanleg abo kr. 100, støtteabo kr. 200)

Ja, eg melder meg på:

- studiesirkel i RV sin politikk
- RV sitt faglege grunnkurs
- Sommerleir 11.07 - 16.07

Send meg meir informasjon:

Namn: _____

Adresse: _____

Postnr., stad: _____

Porto

Rød Valgallianse
Osterhausgt. 27
0183 OSLO

Tlf: 22 98 90 50
Faks: 22 98 90 55
E-post: rv@rv.no